

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna Izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom:

Enostopna petlina vrača
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvemši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopljarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; nevrakirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopljarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 59.011, Praga in Dunaj 24.797.

Bela Ljubljana je govorila,

Tudi tolpa razbijačev je govorila,

Vsak po svoje:

Da bo namreč 8. februarja 1925 v Ljubljani izvoljen dr. Anton Korošec!

V nedeljo dopoldne je govorila slovenska prestolnica, naša bela Ljubljana. Govor slovenske prestolnice je bil strahovit in porazen odgovor na nemoralne politične metode samostojne demokratske stranke in ta odgovor se razlega danes po celi Sloveniji in še daleč preko mej naše ožje domovine.

Tisočglava množica je polnila v nedeljo dopoldne ljubljanske ulice. Vsa ta množica je bila živa priča vseh dogodkov, ki so se odigrali v veliki unionski dvorani, pred jugoslovansko tiskarno in po vseh ulicah okoli starodavne frančiškanske cerkve. Tisočglava množica je gledala sramoto, ki so jo nad nami zagrešili ljudje, ki pravijo, da so slovenski ljudje. To je bilo tisto, kar je slovensko Ljubljano najbolj speklo in zasketelelo.

Tisočglava množica je bila v nedeljo živa priča miroljubnosti ljubljanskega prebivalstva. Ljudje so ostali spričo najbolj razburljivih prizorov popolnoma mirni. Oni, ki niso bili mirni, niso bili domačini! S svojim dostojanstvenim mirom so ljubljani dokazali, da so civilizirani ljudje in ne kakšni barbarski podivjanci, za katere je glavni in edini duševni argument gorjanska batina. Mir in razumna hladnokrvnost ljubljanskega prebivalstva sta v nedeljo udarila po nasilnih metodah izvestne »slovenske« stranke stokrat hujše kakor bi udarila najtežja slovenska pest. Mir in red, ki ga je vzdrževalo ljubljansko prebivalstvo v nedeljo dopoldne po vsem mestu prostovoljno, je bil najboljši odgovor na številna izzivanja najetih plačancev, od katerih se je ljudstvo obračalo s ponosnim preziranjem, kakor se to tudi spodobi za civiliziranega prebivalca naše bele prestolice.

Držanje ljubljanskega prebivalstva v nedeljo dopoldne je bila sijajna manifestacija one Ljubljane, ki ni napredna samo na jeziku, ampak res napredna v svojih dejanjih. Ljubljansko prebivalstvo je dokazalo, da ne smatra preprečenje govora za napredek, ampak za izraz najbolj zakrnjenega nazadnjaštva. Za nazadnjaštvo smatra moderno misleče ljubljansko prebivalstvo vse, kar se protivi pravemu napredku in svobodi. Ljubljansko prebivalstvo je v nedeljo dopoldne spoznalo, da mu ne grozi »klerikalni zmaj«, ampak da ga tišči in davi zmaj nazadnjaškega absolutizma, kateremu se je na veliko sramoto vsega slovenskega naroda udinjtal tudi del slovenske »inteligence« za umazano plačilo. Ljubljansko prebivalstvo je s svojim držanjem v nedeljo dokazalo, da ne smatra za naprednjaka onega, ki nosi sokolsko srajco ali pa znak Orjune, ampak onega, ki zahteva red in spoštovanje zakonov.

To pa zahteva danes v imenu vsega Slovenstva Slovenska ljudska stranka in ljubljani so v nedeljo dokazali, da so se jim odprle oči na stežaj, tako da danes dobro vidijo, kdo je njihov mož in kdo ne! Take viharno pozdravljen dr. Korošec še nikdar ni bil v sreči Slovenije kot v nedeljo in to od vseh pametnih in poštenih ljudi brez razlike na strankarsko pripadnost. V nedeljo so ljubljani temeljito obručevali s frazerskim naprednjactvom židovskega kova in so povedali celi Sloveniji na ves glas: Kdor je za pravo svobodo in za resničen napredek, mora iti za dr. Korošcem, kdor pa je za absolutizem in za teror, naj se oklene dr. Žerjav!

Ali ni značilno, da mora »klerikalec« dr. Korošec braniti pravo svobodo in pravi napredek pred napadi nekdanjih »naprednjakov« na vse, kar je napredno?

Kaj bi rekel danes rajnik dr. Tavčar, če bi bil doživel to sramoto in vedno glob-

lje pogrezanje slovenskega »naprednjactva« v umazano lužo reakcionarstva?

Mi vemo, kaj bi rekel danes stari poštenjak. Rekel bi to, kar je rekel v nedeljo njegov odlični stanovski tovariš:

»Nam ne preostane nič, kakor da glasujemo v nedeljo za SLS in za dr. Korošca, ker nas je sram, da so se našli v Ljubljani ljudje, ki so na visoko idejo napredka — pljunili.«

In tako tudi je! V nedeljo se bodo ljubljani odločili, ali so za svobodo ali pa proti njej. Mi smo globoko prepričani, da se bo ljubljansko prebivalstvo izreklo za svobodo in da bo prihodnjo nedeljo še glasneje klicalo: Živel dr. Korošec — živele Slovenija — živele slovenska, svobodna in napredna Ljubljana!

Večtisočglava množica pred shodom.

Že dokaj pred 10. uro dopoldne so v nedeljo dne 1. t. m. hitele velike množice ljubljanskih volivcev v hotel »Union«, kjer se je imel vršiti shod SLS, na katerem sta imela govoriti kandidat SLS za Ljubljano dr. Anton Korošec in njegov namestnik F. Terseglav. Dvorana hotela »Union« se je do zadnjega kotička napolnila, zunaj pa je stala velika množica, ki ni našla več prostora; bilo je več tisoč ljudstva, kolikor se ga še ni izlepa nabralo v Ljubljani ob podobnih prilikah. Razpoloženje množice je bilo navdušeno in bodro; videlo se je, da shod ne bo toliko agitacijski kolikor manifestacija sigurne sijajne zmage SLS v Ljubljani.

Hujskajoči letaki Orjune.

Orjuna je bila dan pred shodom raztrosila po Ljubljani velike množine letakov, na katerih je pozivljala svoje člane, da pridejo vsi na shod »zahtevati od SLS raznih pojasnil«. Iz vsebine letaka, ki je bil skrajno hujskajoč, se je jasno razvidelo, da je Orjuna sklenila shod s silo razbiti. Letaki so se pa kljub temu nemoteno razširjali; tudi niso bili, kakor predpisuje zakon, 24 ur preje policiji naznanjeni. V sled tega predoznanila priprav nasprotnikov se je poskrbelo, da so stražili vhode v »Union« reditelji, ki so bili po naročilu strankinega vodstva popolnoma neoboroženi.

Kar se tiče varnostnih priprav policije in orožnikov, so bili le-ti razpostavljeni po različnih vežah in dvoriščih; nekaj policistov je bilo tudi na konjih. Zavarovali so tudi poslopje deželne vlade na oddaljeni Bleiweisovi cesti z močnim oddelkom orožništva, kakor da bi bil kdo nameraval kakšen napad. Delali so pred »Unionom« red in sicer na ta način, da je ostala sredina Miklošičeve ceste do vhoda v »Union« popolnoma prazna.

Plačana tolpa razbijačev.

Po tej prazni cesti je nekako 10 minut pred 10 uro prikoralala nekako sto glav močna četa Orjune v šesterostopih, kakor je bilo to po letakih napovedano. Četa je bila vseskozi oborožena z debelimi gorjaki, bikovkami in tudi takozvanimi »pendreki«, in je ni na njenem bojnem pohodu nihče ustavil. Pred vrati »Uniona« so stali 4 stražniki, ki seveda, četudi bi hoteli, takih čet ne bi bili mogli zabraniti vstopa. Pred vhom v »Union« se je četa obrnila na desno, trikrat glasno zakričala, in z vso silo navalila na vhod. Orjunci pa so bili vrhtega še vsi oboroženi z revolverji.

Treba je omeniti, da se je bila naša deputacija zjutraj pred shodom oglasila pri policijskem ravateljstvu, kjer je opozorila na naznanjene predpriprave Orjune, izia-

vila, da so se od naše strani postavili reditelji, ki so pa popolnoma neoboroženi, in izrekla svoje prepričanje, da bo policija storila svojo dolžnost in reditelje podpirala. Te izjave deputacije pa ni na policiji nihče hotel vzeti na znanje, po vsej priliki zato, ker je policija, ki je o pripravah Orjune itak bila sama obveščena, smatrala za samoposebi umevno, da bo ščitila shod in zborovalce v smislu zakona pred vsakim zlohotnim atentatom na svobodo zborovanja.

Naskok. — Orjuncem se odpre pot v dvorano. — Demoliranje.

Pri vohu v hotel se je zdaj razvila prava bitka. Reditelji shoda so se v veži kakih 10 minut pogumno držali, dasi so navalili Orjunci na neoborožene ljudi z gorjaki in divje bili po rediteljih, ki so zagrabili za orjunske palice in se tako pred napadalci nekaj minut uspešno branili. Zda se pojavi policija in četa orožnikov, reditelji so bili takoj odrinjeni, in Orjunci se je odprla prosta pot v zborovni prostor. Policijski poveljnik je na ugovor proti temu izjavil, da nima povelja koga zadrževati, če hoče v dvorano, ker je shod javen. Četa orožnikov je korakala tik za Orjunci, tako da nihče ni mogel za njimi v dvorano. Kakor hitro so bili Orjunci notri, policija ni spustila v dvorano več nobenega človeka in so morali čiti vsi naši ljudje, ki so hoteli na shod. Isti prizor kakor pri glavnem vohu se je ponovil pri neposrednem vohu v veliko dvorano samo. Orjunska četa je divje kričala, da bi se zborovalci v dvorani prestrašili, gorjake so začele padati po ljudeh in šipah ter po električnih žarnicah, prosluli Marko Kranjc pa, ki je vodil orjunske čete, je udaril z gorjako po lustru v vestibulu, tako da se je razsul. Orjunci so, ko so opravili svoje delo, vdrli v dvorano samo, za njimi je šla orožniška četa. Orožniki so bili pod poveljstvom g. majorja Schmidta in stotnika Vošnjaka, ki pa nista šla z orožniki v dvorano, marveč ostala zunaj.

V dvorani. — Napad na predsedstvo. — Dirjanje »nacionalistov«. — Orožniki razpustijo shod.

Medtem je bil otvoril načelnik SLS za Ljubljano, dr. Stanovnik shod in podal besedo dr. Antonu Korošcu, ki je bil od ogromne množice viharno pozdravljen. Dr. Korošec je začel govoriti in je bil govoril kakih 10 minut, ko so se v dvorano vsuli Orjunci, za njimi so šli orožniki. Orjunci, na čelu jim Kranjc, so šli po sredi zborovalcev, orožniki z njimi, nato pa takoj poskali na oder, začeli podirati mize, vihteli gorjake, divje vpili in hoteli dejansko napasti vse na odru navzoče osebe. V največji nevarnosti se je nahajal dr. Anton Korošec, ki je pa mirno vztrajal in se ni umaknil s svojega mesta. Med Orjunci se je razen Kranjca, ki se je najbolj divje vedel, opazilo tudi predsednika UJU, upokojenega učitelja Luko Jelenceva ter njegovega sina, uradnika Kreditne banke; ostali so večinoma nepoznani, ker je bila Orjuna mobilizirala svoje člane s podeželskih mest in trgov, da bi jih bilo težje identificirati. Bili so to zamazani, blatni in naravnost zločinski tipi, ki so tulili kakor divji, se penili, grozili s smrtjo in pobijali okoli sebe. Ljubljaničanov med orjunske tolpe razen omenjenih dveh Jelencev niso opazili, prednjačili so Dalmatinci, ostali tipi so bili iz Radovljice, med temi se je najbolj »odlikoval« neki pletarski mojster v rjavi suknji, katerega ime bomo že še pozvedeli, dalje iz Lesc, Kamnika, Vrhnike in ljubljanske okolice.

Orožniki niso šli za Orjunci na oder, kjer so le-ti grozili predsedstvu, marveč so le obrnili proti občinstvu, klicali: »Živijo kralji! Shod je razpuščen!« in z bajoneti začeli izganjati občinstvo iz dvorane. Predsednik shoda dr. Stanovnik je nato vprašal vladnega zastopnika, policijskega komisarja dr. Kokalja, da li je shod res razpuščen? Vladni zastopnik je izjavil, da shod ni razpuščen, da orožnikov nihče ni klical in da oni nimajo pravice shoda razpustiti, ter je šel sam med orožnike ugovarjat. Toda orožniki na ugovore vladnega zastopnika niso obračali pažnje in tirali dalje občinstvo iz dvorane. Medtem so Orjunci divjali naprej, bili po zborovalcih z gorjaki in pretli celo vladnemu komisarju dr. Kokalju, ki je nato opozoril Kranjca, da čaka njega in tovariše zaradi tega 1—5 let ječe po srbskem kazenskem zakonu. Orjunci se pa zato niso nič zmenili in divje razsajali naprej.

Shod razpusti vladni komisar. — Viharne ovacije dr. Korošcu. — Dr. Korošca dvignje na rame. — Velike manifestacije za dr. Korošca po ljubljanskih ulicah.

Dr. Anton Korošec je vztrajal mirno naprej na odru in čakal, kaj bo policijski komisar odredil. Ko so Orjunci divjali, orožniki pa klicali, da je shod razpuščen, je položaj postal skrajno kritičen. Ljudstvo je klicalo »Živijo Korošec!« »Živijo SLS!« — »Doli Orjuna!« — »Fej dr. Žerjav!« — Ogorčenje množice nad takim terorjem je bilo nepopisno. Zda se je pozval komisar na oder policijo, ki je mesto orožnikov, ki so se bavili z izganjanjem občinstva, potisnila Orjunce z odra, komisar pa je naznanil, da je shod razpuščen.

Dr. Anton Korošec in predsednik shoda dr. Stanovnik sta stopila z odra in sredi dvorane šla skozi množico zborovalcev ob gromkih vzklikih: »Živijo dr. Korošec!« »Živijo SLS!« Dvorana se je izpraznila, pri izhodu pa je večtisočglava množica navdušeno pozdravljala kandidata mesta Ljubljane, dr. Antona Korošca. Ljudje so dvignili dr. Korošca na rame in ga nesli med navdušenimi ovacijami ogromne množice ljubljanskega prebivalstva izpred Uniona do Prešernovega spomenika.

Sledile so velike množice in vso nadaljno pot do jugoslovanske tiskarne je bil dr. Korošec predmet navdušenih, nepretrganih ovacij. Policija peš in na konjih je skušala manifestante razkropiti, pa se ji ni posrečilo. Občinstvo, ki se je nahajalo po ulicah, se je ustavljalo in dr. Korošca pozdravljalo tako burno in navdušeno, kakor smo to videli v taki meri samo ob osvobojenju. Tudi s tramvajev so ljudje dr. Korošca pozdravljali, mu mahali z rokami, bil je nepopisno prizor! Pristaši nasprotnih strank, Sokoli, socialisti, komunisti, meščani, ki so znani pripadniki drugih strank — moški in ženske — vse je dr. Korošca viharno aklamiralo. Bil je pravi triumf za načelnika SLS in za stranko samo, ki ga nasilni razbijalci gotovo niso pričakovali. Po vseh ulicah so vzklikali ljudje: »8. februarja je zmaga dr. Koroščeva!«

»8. februarja se vidimo kot zmagovalci!«

Pred jugoslovansko tiskarno je dr. A. Korošec imel kratki nagovor na manifestante, ki so ga spremljali in mu sledili, in, ko je pozval množico, da se mirno razide, je vzkliknil: »Dne 8. februarja se vidimo kot zmagovalci!« Pravi vihar aplavza je sledil tem besedam in množica se je razšla brez najmanjših incidentov, še dolgo vzklikajoč: »Živijo dr. Korošec!« — »Živela SLS!«

V lavorov venec Orjune je treba vpisati tudi več ranjenih, med njimi tajnika SLS, g. Gabrovška, Franca Magistra iz Vižmarjev in več akademikov.

Po shodu se je ogromna množica ljudi razgubila po mestu in napolnila javne lokale do zadnjih kotičkov, ali pa se sestajala v malih gruclah na ulici. Tu ljudem ni bilo več mogoče vezati jezikov in na slovo absolutističnih in nazadnjaških »naprednjakov« se padale besede, da jih v originalu ne bi mogel natisniti niti ranjki »Pondeljke«. Vsa zadržana jeza in prikrišana togota ljubljanskih mešanov je bruhala na dan kakor povodenj.

Ljudje so se vpraševali: Ali smo svo-

bodni ali nismo? Kdo in zakaj je poslal na nas oboroženo tolpo kakor na kakšno divjaško plemo? Ali smo mi to zaslužili? Kakšen napredek je to? Ali smo svobodni ljubljanski mešanici ali pa Žerjavovi tlačani? Na vsa ta vprašanja so ljudje odgovarjali tako, kakor mora odgovarjati nanja vsak pameten človek. S škrtajočimi zobmi in s stisnjenimi pestmi pa so dostavljali: V nedeljo se vidimo! V nedeljo bomo govorili MI! Govorili pa bomo tako, da nas ne bo slišala samo Jugoslavija, ampak ves svet! Ljubljaničanov še nikdar ni nihče ugnal, pa jih tudi dr. Žerjav ne bo! Živijo dr. Korošec!

Tako je govorila Ljubljana v nedeljo in tako bo govorila ponosna in svobodna Ljubljana tudi prihodnje nedeljo!

Ponesrečen shod dr. Žerjava na Vrhniki.

VELIKA OROŽNIŠKA ASISTENCA. — VRHNIČANI DEMONSTRIRAJO PROTI MINISTRU DR. ŽERJAVU. — ARETACIJE. — DR. ŽERJAV S SHODA POBEGNIL!

Na Svečnico je imel dr. Žerjav volivni shod na Vrhniki. Shod si je zavaroval s četo orožnikov in s številno četo domačih in ljubljanskih orjuncev, ki so prišli pod vodstvom Luke Jelenc in njegovih dveh sinov. Ti trije so se že dopoldne v »Unionu« odlikovali kot najboljši orjunski »četašci«. Vsa ta parada je Vrhničane jela zanimati in so v precejšnjem številu posetili Žerjavov shod, ne zato, da bi shod razbili, pač pa zato, da bi si ogledali ministra »jake ruke«. Zato je cela stvar v začetku potekla popolnoma mirno, dokler se ni dr. Žerjav začel norčevati iz avtonomije.

Ko je začel Žerjav v tej smeri govoriti, je začela velika večina navzočih vsklikati: »Živela avtonomija! Živijo dr. Korošec! Ker ne gre boriti se s silo, je večina dvorano zapustila in manifestirala na cesti dalje. Orožništvo tega ni dopustilo, temveč je manifestante razganjalo, vendar se ti niso dali odgnati, temveč so z vedno večjo vneto manifestirali in prepevali narodno himno: »Črna zemlja naj pogrezne doktorja Žerjava.«

Ko je orožništvo sprevidelo, da se množice, navdušene za slovensko neodvisnost in samostojnost, ne dajo razganiti, so začeli ljudi aretirati. Ljudstvo je vzklikalo, raz-

burjenost je naraščala, posebno ko je prišel med manifestante od vrhniškega orjuna Brenčiča težko ranjeni in ves s krvjo oblit čevljarji mojster Vidmar in ko je orožništvo aretiralo na povelje okrajnega glavarja dr. Klopčiča akademika Marolta, ki je pri okrajnem glavarju protestiral. Srd množice je tako narasel, da je moralo orožništvo zastražiti vhode, ker bi sicer ljudstvo vdrla v dvorano. Ker pa tega niso mogli, so čakali dr. Žerjava, da neha govoriti in da mu na cesti izrazijo ljubezen in spoštovanje.

Toda tega niso pričakali, kajti dr. Žerjav je je odzadaj pobrisal preko njiv na Jelovškov dom, kjer se je imel vršiti slavnostni banket. Ko se je raznesla vest, da Žerjava ni več v dvorani in da je pobegnil čez Klis, je nastala splošna veselost ter se je jela množica pomikati proti stanovanju dr. Žerjava, kar je orožništvo, ki je medtem dobilo pomoč iz Ljubljane, skušalo preprečiti. Toda vkljub temu banket ni potekel v najlepšem redu in so še pozno ponoči posamezne skupine manifestirale pod okni Žerjavovega stanovanja.

Tako klaverno se je končal shod ministra dr. Žerjava v zavedni in napredni Vrhniki.

Sestanek načelnikov opozicije.

ORJUNAŠI NAPADLI DR. SPAHA.

Zagreb, 2. febr. (Izv.) Včeraj so imeli načelniki opozicijskega bloka sestank. O seji so izdali danes sledeč komunikacijo:

»1. februarja so se sestali v Zagrebu v hotelu Palace zastopniki opozicijskega bloka: Ljuba Davidović, dr. Korošec, dr. Mehmed Spaho, dr. Šefkija Behmen, Pavle Radić, dr. Nikić, Rudolf Herzeg ter so po posvetovanju prišli do soglasnih sklepov v presoji današnjega položaja.«

Vaš dopisnik se je danes razgovarjal z voditeljem opozicijskega bloka, ki so mu izjavili, da so sklepani za vse slučaje, ki bi nastopili, da pa je naravno, da o tozadevnih sklepih molče. Med drugim so se razgovarjali tudi o tem, kako bi se postopalo proti onim, ki bi prekršili volivni zakon.

Po sestanku načelnikov opozicijskega bloka sta dr. Spaho in dr. Behmen poslala kralju obširno pismo, v katerem ga obveščata, kaj se je dogodilo v Zagrebu.

Bila sta namreč v Zagrebu na kolodvoru od orjunašev napadena. Napad se je izvršil takole: Okrog 5. ure sta prispela dr. Spaho in dr. Behmen z brzovlakom v Zagreb. Pred kolodvorom sta ju pričakovali dve skupini mladih ljudi z namenom, da ju napadejo. Ko je dr. Spaho odšel s kolodvora, so se začele demonstracije. Večina mladeničev je klicala: »Živijo največji Jugoslavo iz Bosne! Nato se je dr. Spaho odpejal z izvoščkom. Orjunaši so tekli za njim. Nek orjunaš ga je udaril s palico po glavi. Videč, da je v nevarnosti, je dr. Spaho vstal s sedeža, z energičnim zamahom naperil roko proti ljudem, ki so mislili, da ima v rokah revolver. Orjunaši so se razleteli na vse strani, kar je izzvalo med občinstvom velik smeh. Ko sta prišla dr. Spaho in dr. Behmen v hotel Palace, je prišla za njima policija ter je oba preiskala, kakor tudi njuna stanovanja.

Teroristični napad na shod SLS v Ljubljani je bil aranžiran od vodstva SDS.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) Današnji belgrajski listi pričbujejo vesti o terorju orjunašev, ki so ga izvrševali ob priliki večerajšnjega shoda SLS v »Unionu« v Ljubljani. K tem vestem je treba dodati, da je bil napad Orjune skrbno pripravljen že v petek in soboto. Včeraj je v Belgrad prispelo več slovenskih orjunašev, ki so se

udeležili posvetitve zastave belgrajske Orjune. V razgovoru s srbskimi tovariši so slovenski orjunaši izjavili, da Marko Kranjc ni mogel priti v Belgrad, ker je bil v poslednjem trenutku zadržan od znanih samostojno-demokratskih voditeljev radi shoda SLS.

Jovanović je res odstopil.

Belgrad, 31. jan. (Izv.) Jovanovičeva ostavka se potrjuje kljub temu, da radikalni listi previdno molčijo. Ta molk radikalnega časopisja je razumljiv. Ono teh vesti niti ne dementira, da o tem ne bi izvedela širša javnost. Radikalni so prišli radi te demisije v velike neprilike ter bo njihova agitacija v poslednjih dneh mnogo na slabšem. Pašić, ki je sicer bil vedno proti Jovanoviću, je uvidel, kako veliko bi mogel škodovati ta korak radikalni stranki. Zato je tokom današnjega dne ponovno skušal nanj vplivati po prijateljih, da bi ostavko preklinal. Pašićev trud in napor je ostal brez uspeha.

Popoldne je Pašić konferiral s kandidatom za Belgrad Ljubo Živkovićem, ki je postal kandidat radikalne stranke mesto umrlega Marjanovića. Tudi na tej konferenci sta oba razpravljala o Jovanovičevi demisiji. Pašić je Živkoviću ponovno poveril nalogo, da Jovanoviča pregovori, da preklicuje svojo ostavko. Živkoviću pover-

Jena naloga je značilna, kajti Živković je v javnosti imenovan kot naslednik, ki si ga je izvolil Pašić. Živković je namreč v zadnjih letih preteklega stoletja do vstoličenja Karadžordževićev igral v radikalni stranki eno najglavnejših vlog. Radi tega ravno so ga smatrali kot Pašićovega naslednika. Nekateri krogi so spravili Jovanovičovo demisijo v zvezo s temi vestmi. Živković naj bi pregovoril Jovanoviča, češ da so te vesti, da si je Pašić Živkoviča izvolil za naslednika, neresnične in da je Jovanovičovo stališče v stranki isto kot je bilo dosedaj, namreč, da je poklicani naslednik Pašićev edino on.

Proti večeru je Živković obiskal Jovanoviča in mu razložil željo ministrskega predsednika in svoje naziranje in naziranje uglednih radikalov. Kakor smo izvedeli iz Jovanovičevih krogov, je Jovanovič krepko vstrajal pri svoji odločitvi in odklonil vsakršna pogajanja s katerokoli stranko.

Rusija se pripravlja?

AGITACIJA NA ROMUNSKI MEJL — RUSIJA KUPUJE ŽITO.

Riga, 31. jan. (Izv.) Iz Rusije poročajo, da se sovjetska vlada resno pripravlja na rešitev Besarabskega vprašanja. Sporazum, ki ga je sklenila Rusija z Japonsko in s Kitajsko, daje Rusiji svobodne roke za vsako akcijo v Evropi. Ruski uradni list »Izvestija« piše, da bo romunska vlada kmalu sama uvidela potrebo, zapustiti Besarabijo. Na celem obmejnem ozemlju pa se vrše dnevno shodi, na katerih spretne agitatorji dokazujejo ljudem potrebo, da se vprašanje Besarabije že enkrat

končno veljavno reši. Tudi imenovanje generala Frunzeja za vrhovnega poveljnika ruske armade je zelo značilno, ker je znan kot odličen pristaš energične akcije za osvoboditev Besarabije. Veliko senzacijo po vsem svetu pa vzbujajo poročila angleških listov o velikanskih nakupih žita na račun sovjetske vlade po vseh svetovnih žitnih tržiščih. Ti nakupi so povzročili tudi nenadni dvig žitnih cen po vsem svetu, ker gre za stotisoče ton žita, ki ga deloma že vozijo v ruska pristanišča.

Dr. Vilfanovo pismo dr. Kraftu.

Novi Sad, 2. febr. (Izv.) Narodni poslanec in načelnik nemškega kluba dr. Kraft je prejel sledeče pismo od dr. Wilfana iz Trsta:

»Trst, 29. januarja 1925. — Spoštovani gospod doktor! Vest, da ste bili ob priliki nekega volivnega shoda težko ranjeni, me je jako mučno zadela in jaz sem vsled te vesti čisto iz sebe. Žal ne vsebujejo časniki, ki so mi dostopni, ničesar o Vašem zdravstvenem stanju. Želim iz vsega srca, da bi se bila stvar izvršila v kolikormogoče manjšem obsegu in predvsem, da bi čimprej ozdravili. Ne da bi se spuščal v podrobnejše okolnosti, ki so mi neznane, se čutim dolžnega, da Vam z ozirom na silni napad izrazim svoje najtoplejše simpatije s tem, da najostreje obsojam one, ki so ta napad, bodisi direktno bodisi indirektno povzročili. Upam, da so vsi pošteni Jugoslavo brez razlike z menoj enega mnenja. Prosim Vas, da kljub temu gnjusnemu dogodku vztrajate dalje na onih načelih, v katerih sva se zedinila in glede katerih želim, da bi še nadalje z menoj sodelovali. Se enkrat izražajoč željo, da bi v najkrajšem času popolnoma ozdravili, beležim s prisrčnim pozdravom in odličnim spoštovanjem Vam vdani dr. Josip Wilfan.«

To pismo pobija vse trditve nacionalnoblokaških listov, češ da je vsak, kdor simpatizira z dr. Krafftom in obsoja napad nanj, »narodni izdajalec!« Potem je tudi dr. Wilfan »narodni izdajalec!«

Naraščajoče nezadovoljstvo radikalov proti Pribičeviću.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) V krogih samostojnih demokratov je povzročilo veliko razburjenje dejstvo, da je bil včeraj sprejet od kralja bivši minister, radikalni kandidat v zagrebški županiji, dr. Peleš. Glasom Peleševih izjav je pri kroni govoril o terorju, ki ga izvršujejo Pribičevići samostojni demokrati na Hrvatskem. Kakor izvemo, je dr. Peleš orisal nasilja samostojnih demokratov, ki odvrtačajo državnemu edinstvu zveste ljudi. V krogih hrvatskih radikalov vlada proti Pribičevićem samostojnim demokratom veliko ogorčenje in zahtevajo zaščito proti Pribičeviću. Poslednje dni je bilo opaziti močno kampanjo proti Pribičeviću, kateremu izpodkopujejo tla na najvišjih mestih. Samostojni demokrati vsled tega resno gledajo, kako bi si spet pridobili izgubljene šanse.

DVORSKI PLES.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) Kakor smo javili, se je v soboto vršil dvorski ples. Na tem plesu se je kralj razgovarjal z dr. Spahom in Hrasnico o političnem položaju. Izvedeli smo, da so tudi najvišji krogi prepričani o tem, da sedanja vlada ne more dobiti večine. Radikalni so bili zelo nezadovoljni, da se je kralj z dr. Spahom razgovarjal, še bolj pa, ker se je razgovarjal tako dolgo.

PASIČEV SHOD V BELGRADU.

Klavna govor ministrskega predsednika. Belgrad, 2. febr. (Izv.) Včeraj se je vršil v Belgradu shod radikalne stranke, na katerem je govoril Nikola P. Pašić svoj volivni govor. Za njim je govoril kandidat radikalne stranke za Belgrad, Živković: Pašić, ki pripade zgodovini, je tudi sedaj kakor vedno tolmačil zgodovinski postanek države in ga razlagal na svoj znani način. Dokazoval je, da je federativna oblika države nemogoča, ker so Srbi, Hrvatje in Slovenci med seboj tako pomešani, da je nemogoče določiti meje. Po razlagi dogodkov je Pašić prišel na predmet in na posledice, ki jih naj imajo volitve. Dejal je, da so volitve življensko vprašanje. »Bog varuj, da bi bilo ljudstvo tako brezbržno in ne bi šlo volit, da bi reklo: Ne maramo glasovati za to ali ono stranko, za tega ali onega človeka! Bog varuj, da bi se to zgodilo!« Država bi prišla v tako stanje, katerega bi bilo težko popraviti in ki bi nas stalo mnogo žrtve. Mistično, da je hotel Pašić s tem pokazati na to, da v njegovih krogih razpravljajo o možnosti diktature,

ki bi nastopila takrat, če bi vlada ne mogla dobiti večine. Sicer pa je Pašićev govor bil zelo prazen. Govoril je o Markovem protokolu, o komunizmu in drugih stvareh. Splošno je bil vtis govora zelo slab. Vlada splošno prepričanje, da takega govora ne bi smela govoriti odgovorna osebnost, še manj pa ministrski predsednik.

RAZNI VOLIVNI SHODI.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) Tekom včerajšnjega in današnjega dne so prispela v Belgrad iz raznih krajev poročila o shodih raznih strank po vsej državi. V Nevesinju so bili na shodu od nahujskanih pretepačev ubiti 3 kmetje. Iz Sente poročajo, da je bil aretiran tam urednik »Demokratije« in kandidat (Davidovičev) demokratske stranke v Subotici Milan Popović. Razen njega je bilo aretiranih še osem uglednih članov demokratske stranke. Iz Sombora so prišle vesti, da je »nacionalistična« tolpa napadla kandidata mažarske stranke Jovana Wargo in so ga do mrtvega pretepli. Razen tega je vdrla v njegovo hišo in mu ukradla iz Wertheim-blagajne 40.000 Din denarja v gotovini. Njegovo stanovanje so popolnoma opustošili in mu napravili veliko škodo. Zemljoradniški klub je prejel iz Kumanova obvestilo, da je tam policija prepovedala zemljoradniško zborovanje. Iz Rume izvemo, da je tam »nacionalistična« četa vdrla v hišo odvetnika dr. Georgijevića, ki kandidira na Davidovičevi demokratski listi, in ga težko ranila. Prepeljali so ga v bolnico.

Laži o razmejitvi z Italijo.

Ze po zadnjem obisku našega zunanega ministra dr. Ninčiča v Rimu je »Esopisje« poročalo, da se je dr. Ninčič udal glede razmejitve med Slovenijo in Italijo zahtevam italijanske vlade, da pa je italijanska vlada z ozirom na volitve pristala na to, da se razmejitve izvrši šele po volitvah dne 8. februarja, da bi s tem vladna stranka samostojnih demokratov v Sloveniji ne imela ob volitvah pretežkega stališča. Ker se bližajo volitve, zahteva sedaj italijanski poslanik grof Bordrero, da se razmejitve takoj po 8. februarju izvrši, ker tudi zanj ni gotovo, da bo vlada v sedanji sestavi še nadalje vodila politiko Jugoslavije. Tako je danes faktučno stanje razmejitvenega vprašanja med Italijo in našo državo.

Da bi demokratje prikrili ta svoj velik neuspeh v zunanji politiki, je ljubljansko »Jutro« priobčilo včeraj telegram, v katerem fantazira, da se je v nekem protokolu v Opatiji Davidovičeva vlada odrekla (!) koncesiji, ki jo je bila prejšnja Pašić-Pribičevićeva vlada izsilila (!) od Italije in podkrepuje to svojo laž z novo lažjo, da je popustljivost Davidovičeve vlade razlagati iz milijonskih dobičkov posameznikov, ki so jih dobili v zvezi z eksploatacijo ogromnih šumskih kompleksov ob meji. Ti ogromni dobički so, kakor »Jutro« dalje laže, izginiti deloma v privatnih žepih, deloma v blagajnah blokaških strank. »Jutro« končuje: »Sedaj bo uvedena stroga preiskava, da se nesporno doženejo vsi krivci in pokličejo na odgovor.«

Glede opatijskega protokola meseca avgusta minulega leta in takratnega stanja razmejitvenega vprašanja, pa je »Jutro« samo z dne 28. avgusta 1924 prineslo tole izjavo takratnega ministra zunanjih del dr. Marinkovića: »Razmejitvena dela s Italijo še niso dovršena. Razmejitvena komisija je zborovala v Opatiji in je prišla do pozitivnih sklepov le glede nekaterih vprašanj. Razmejitve je izvršena le glede onih točk, ki niso bile sporne. Na važnih mestih meja še ni deločena. O tem se bodo pogajanja vršila šele kasneje. Treba pa je, da se po sprejetju sporazumeta obe vladi. Jasno je, da mora popustiti ena in druga stranka.«

Tako je bilo stališče vlade dne 28. avgusta 1924, tako je bilo njeno stališče tudi, ko je morala iti z vlade. Stanje razmejitvenega vprašanja se ni pomaknilo naprej, ker je vlada zagovarjala razmejitve po katastralnih mejah in ni hotela pristati na zahteve Italije, kateri so dšali veliki šumski kompleksi kneza Windischgractza. Šele sedanja vlada se je udala željam in zahtevam Italije. Davido-

vičeva vlada torej ni mogla nič prodajati, ker Italiji ni nič dovolila, sicer pa je tudi znano vse evropski javnosti, da ni Davidovičeva, ampak neka druga vlada po svojih najodličnejših pristaših zapletena v nešteto korupcijskih afer.

Slovenska javnost pa bo mirno čakala, da »Jutro« imenuje ogromne od Italijanov dobljene vsote, posameznike, ki so te vsote dobili in vse one blokaške blagajne, v katere je pritekalo italijanski denar. Na dan!

Zdi se, da se tukaj ponavlja stari prizor z: »Primate tatul«

Visokošolskemu dijaštvu.

Komur se dogodki ob zadnji svetosavski slavnosti na univerzi v Belgradu zde neverjetni ali neumljivi, ta naj vzame v roke brošuro, ki je izšla z naslovom: »O studentskom zboru, držanom na Vavedenje, 4. decembra 1924, na Univerzitetu, i onome, što je zboru sledovalo.« Brošura je ponatis uradnega poročila o teh dogodkih, ki ga je ministru prosvete poslal rektor univerze, Pavle Popović. Obsega sledeče dele: 1. opis dogodkov na dijaškem zborovanju na univerzi; 2. opis dogodkov na ulici; 3. opis dogodkov v stari zgradbi univerze (kamor je žandarmerija udrila za bežečim dijaštvom); 4. specifikacijo priloženih 56 protokolov in potrdil; 5. pristavek s sklepi univerzitetnega sveta v Belgradu.

Rektor pravi v tem poročilu: »Zborovanje je bilo pravilno sklicano, z dnevnim redom, ki ga je rektor odobril (prošnja za dovoljenje zborovanja in rektorjevo dovoljenje v prilogi). Zborovanja so se udeležili samo visokošolci. Edina izjema je bil Mihajlo Marković (s priimkom »Era«), ki ni niti reden niti izreden slušatelj univerze v Belgradu (izjave vseh šest fakultet univerze v Belgradu priložene). Zborovanje — ki je bilo sklicano za 10. uro predpoldne in ki je trajalo približno uro, in katerega se je udeležilo kakih 300—400 slušateljev (gl. izjave Milivoja Lozanića, rednega profesorja, Miloja Vasića, rednega profesorja, Miloja Protića in drugih) — je poteklo mirno in v redu, kar potrjujejo izjave rednih profesorjev Bogdana Popovića, Miloja Vasića, Milivoja Lozanića, asistenta Miloja Protića, tajnika filozofske fakultete Iva Tomovića, slugu univerze Dragoljuba Baranića in še drugih.«

V tem stilu nadaljuje rektor svoje poročilo, obsegačoč v tisku 14 strani velike osmerke: vsaka trditve se potrjuje z izjavami verodostojnih prič. Ko so dijaki po končanem zborovanju deloma hoteli odnesti rezolucije rektorju v Grand Hotel, deloma pa oditi na korzo — bil je praznik in lep dan — so naleteli naenkrat v neposredni bližini univerze ulico, zaprtjo z žandarmerijskim kordonom, ki je imel puške po komandj »Gotovse! Sledilo je obojestransko prerekanje, naenkrat pa je počil strel ali dva — o katerih pa nihče, niti policija, ne trdi, da iz vrst dijaštva — kar je bil signal, da je žandarmerija navalila na dijaštvo, ki je v paniki, nastali vsled strela, začelo bežati nazaj v univerzo. Ne samo da je žandarmerija bežeče dijaštvo po nepotrebnem pretepała (nje naloga je bila samo, preprečiti ulično demonstracijo, ki pa ni bila nameravana), zgodile so se naravnost neverjetne reči: vseučiliški profesor priča, da je videl, kako sta dva žandarja držala dijaka, tretji pa razbijal po njem in mu klical: »Ovo ti je od države!«, žandarmerija je za bežečim dijaštvom vrla celo v poslopje univerze z revolverji v rokah! Za to ni imela nobenega povoda, ker so se dijaki v avlo univerze skušali samo rešiti pred njenim divjanjem. Če je mislila, da ima povod za vstop na univerzo, bi morala prej v ta namen dobiti dovoljenje od sekretarja univerze, ki je bil v poslopu, ali od starejših profesorjev, ki so ravno tako bili v poslopu. Brez dvoma je imela pravico, da se brani pred izgredniki, ki se ž njo ruvajo ali dvigajo proti nji revolverje (dasi ni noben tak slučaj dokazan!), toda v nobenem slučaju bi ne smela streljati v gnečo in na slepo. V njenih brutalnih dejanjih se je posebno občutila neka mržnja do dijaštva in preziranje univerze, kar je treba posebe obojati. Če bi bilo šlo za trgovsko ali katero drugo mladino, ali za katero drugo ustanovo in ne univerzo, bi vseh teh brutalnosti in te mržnje ne bilo. Zato zahteva univerza, da se odgovorni policijski organi primerno kaznujejo zaradi kršenja nedotakljivosti univerze in zaradi neodpustljivega ravnanja z dijaštvom. Na univerzi je bila prelita kri in za to mora nekdo biti kaznovan. Univerza zahteva nadalje, da se policijski enkrat za vselej prepove vsako tako brutalno ravnanje z dijaštvom v vseh enakih slučajih, ako bi se po nesreči dogodil, in da se dado zanesljiva jamstva, da se kaj takega v bodoče več ne bo zgodilo. Zato izraža rektor upanje, da bo ministru prosvete z veseljem sprejel te opravičene zahteve in jim poskrbel izvršitev v najkrajšem roku. Tem bolj zato, ker je prepričan, da je ministru ravno tako kakor cela univerza uverjen, da morajo pristojna mesta z zakonom zajamčene pravice vseskozi spoštovati.

Univerzitetni svet belgrajski je v svoji seji 20. dec. 1924 sprejel poročilo rektorja ministra in njegove zaključke za svoje, prepričan, da je enakih misli z njim tudi ves učiteljski zbor. Obenem je globoko obžaloval dejstvo in energično protestiral proti temu, da je policijska oblast tako brutalno ravnala z dijaštvom, posebe še zato, ker je težko kršila v zakonih zajamčeno nedotakljivost univerze. Izjavil je svoje pričakovanje, da bo ministru prosvete storil vse potrebno, da se odgovorne osebe za svoja dela po zakonu kaznujejo.

Podoba pa je, da niti rektorjevo poročilo in njegov predlogi, niti apel univerzitetnega sveta — kar je vse merilo na to, da se univerza in njene pravice zaščiti — ni imel zaželjenega uspeha. Saj se je vse skupaj obračalo na ministra prosvete, ki ga je baš ob tem času v londonski »The Slavonic Review« Scotus Viator označil kot spretnega učenca nasilnih budimpeštanskih metod (1924, str. 459, v poročilu o notranjepolitičnih razmerah v naši kraljevini). Belgrajski visokošolci, ki ga poznajo od blizu, so ga na svetosavski slavnosti označili z besedami, ki so bile nekoliko bolj krepke. Komur se te besede zdijo prekrepe, ta naj pazno prečita tukaj omenjeno brošuro, ki ni samo zanimiva slika kulturnih razmer, v katerih živimo, ampak tudi zanimiv prispevek k biografiji našega ministra za — prosveto.

Orjunaš Mekinc obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Dne 27. t. m. se je vršila pri deželni sodnji v Ljubljani razprava proti četniku Orjuna I. Mekincu radi zločina vloma v stanovanje odvetniškega kandidata dr. Milana Lemeža v Ljubljani. Razpravo je vodil nadsvetnik Mladič, obtožbo je zastopal državni pravnik dr. Mastnak, zasebnega udeleženca dr. Lemeža je zastopal odvetnik dr. Juro Adlešič. Obtoženca Mekinca je zagovarjal dr. Knaflič.

Obtožnica dolži Mekinca, da je 1. junija 1924 ob 8. uri zvečer z obožženimi Orjunci udril v stanovanje dr. Lemeža in razbil pri njem pohištvo in povzročil škodo, katero so ocenili izvedenci okoli 8.000 Din.

Razprava je podala, da se je iz povorke, ki jo je priredila Orjuna na večer 1. junija 1924, prišedši iz Trbovelj, odločila na Frančiškanskem mostu skupina 8—10 deloma uniformiranih Orjuncov, deloma v civilu in stekla na Cankarjevo nabrežje proti stanovanju dr. Lemeža. Hišna vrata sta sicer stražila dva stražnika, Orjunci pa so zahtevali, da se stražnika odmakneta, rekoč: »Mi smo bolj oboroženi kot vi.« Stražnika sta se res umaknila, Orjunci so vdrl v stanovanje hišnice Pobeške in zahtevali od nje sekuro, rekoč, da bodo razsekali dr. Lemeža. Ker pa ona ni imela sekire, so šli na dvorišče in tam nabrali opeko. Potem so stekli v prvo nadstropje in z opeko razbili okno v vratih, da je mogel eden Orjunaš v stanovanje. Nato je od znotraj odklenil vrata in spustil v stanovanje svoje ostale tovariše, ki so prišli z nastavljenimi revolverji. Mekinc je komandiral pobijanje pohištva in ukazoval svojim tovarišem: »Vrzite, preobrnite in tucite itd.« Ti so pridno razbijali in razbili šipe, ogledalo, omaro in posodje, da je zvenketalo vse vprek. Vodja jih je k temu delu priganjal, rekoč: »Brzo braće, deset časova je proč.« Ko so vse pobili in je doba, ki je bila določena za razdejanje, 10 minut potekla, je dal ukaz: »Sada dosti, idite« in so odšli iz stanovanja. Ko so prišli na cesto k svojim tovarišem, so jim povedali: »Gotovo je.« Vse to kaže, da je bil napad popolnoma pripravljen in točno organiziran.

Gospa dr. Lemeževa je že preje slišala, da se namerava napasti njeno stanovanje in je prišel g. H. Hlebec, da bi stanovanje varoval. Ko je ta skozi okno videl, da so Orjunaš stekli proti stanovanju in je slišal razbijanje na vrata, je odprl okno in klical policijo na pomoč. Spodaj pa je stala povorka Orjuncov. Odgovor na njegov klic sta bila iz ceste 2 strela. Eden je šel tik Hlebečeve glave in se zadril v strop. Poleg tega je slišal porogljive kliče: »Smrt dr. Lemežu!« Zato mu ni kazalo dalje na pomoč klicati, nego je spustil rolo in čakal v sobi, kaj pride. Takoj je spoznal med Orjunci vodjo Mekinca, s katerim je bil pred nekaterimi meseci pri sodnji konfrontiran in ga je nedvomno spoznal. Ravno tako ga je spoznala tudi gospa dr. Lemeževa pri svoji konfrontaciji na sodnji in tudi pri razpravi.

Mekinc je sicer tajil svoje dejanje in se izgovarjal, da je šel ves čas v sprevedu pred magistrat in se ni oddaljil iz vrste, kjer je korakal v prvi vrsti poleg Ferdo Kranjca. V resnici je tudi ta kot drugi ostali Orjunci tovariši potrdil, da je šel Mekinc z njimi v vrsti in da ga niso izpustili izpred očesa in podobno. Vendar sodnja ni mogla verjeti njegovim tovarišem, ker sta Hlebec in ga. dr. Lemeževa brezdvomno spoznala Mekinca pri napadu. Mekinc pa se je tudi sam izdal s svojimi pismi, ki jih je hotel utihotapiti iz preiskovalnega zapora med svojim perilom na svojo ženo in na svojo zagovornico, pa so bila ta pisma prestrežena. Zanimivo je tudi, kako se je Mekinc takoj pri prvem zaslišanju skliceval na ženo in njeno prijateljico Velko Ekerjevo, slušateljico univerze v Ljubljani, da je šel z nji-

ma naravnost pred magistrat. Toda niti žena niti Ekerjeva niste mogli izjaviti, da ste šli z Mekincem, niti ga niste videli. Tako je pričala Ekerjeva pred policijo 5. junija 1924. Dne 25. junija 1924 pa je na sodnji izpovedala, da ne ve, kako da je pred policijo tako pričala, pač pa da je v resnici videla Mekinca in da je ves čas šla poleg spreveda, v katerem je šel Mekinc. Mekincova žena pa se je pričevanju pri sodnji raje odpovedala.

Pri takih okoliščinah je sodnja morala še bolj verjeti pričevanju Hlebeca in dr. Leme-

ževe in je obsodila Mekinca na težko ječo 6 mesecev, poostreno s postom in trdim ležiščem in temnico, plačilo stroškov kazenskega postopka in plačilo odškodnino zasebnemu udeležencu dr. Lemežu za razbito pohištvo.

Hektografična zmes

Sapirograf aparati in črnilo v vseh barvah
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5

Volivno gibanje.

Zaupna pisma SDS.

II.

To pismo je pisal naiven kandidat nacionalnega ploha svojemu agitatorju. Agitator ga je v naglici pozabil na mesarskem shodu pri Košaku, kjer ga je našel naš somišljenik. Glasi se pa takole:

Dragil!

Vem že sam, da je najtežavnejše debatirati z uradniki. Med nama povedano je istina, kar so klerikalci trdili, da uradniki le »žro in žro«. Pa kaj se da pomagati. Povej jim na shodih, da se je stranka JDS vedno zavzemala za uradniško vprašanje in da je vse storila za nje, stranka SLS pa je delo onemogočala in se sploh za uradniško vprašanje ni brigala. Gre le za to, da dobimo uradnike na svojo stran, nekateri imajo velik vpliv. Če Te kdo na shodu interpelira radi uradnikov, moraš pač reči kako silno stranka JDS simpatizira z uradniki in da bo vse strune napela, da se jim difference takoj izplačajo, če dobi nacionalni blok večino. Seveda je to nemogoče, pa to med nama — od kod naj pa dobimo 1 milijardo 500 milijen Din? Glavno je, da zatrdiš uradnikom, da če volijo nacionalni blok, dobe difference, če ne — pa ne. — Sicer pa le postopaj z uradniki malo bolj »od zgoraj!« Kaj pa če uboga para? Če Ti kdo na shodu uradnikov le najmanj ugovarja, naznani ga meni, bomo takoj napravili kratek proces!

To v ravnanje! Tvoj Zdravo!
N. N.

KDOR SE NI SPREGLEDAL, NAJ ČITAJ!

V roke nam je prišla okrožnica Narodne radikalne stranke, katero je le-ta razposlala svojim krajevnim organizacijam, zlasti v volivnem okraju Celje-Vranjak. Kakor slišimo, je ta okrožnica romala po celi Sloveniji. Nam je to prav, ker bo zbudila iz političnega spanja in politične nevednosti tudi zadnjega zagrizenega ali kupljenega pristaša protiljudskih strank. Čujte, kaj pišejo, da je Pivkov, Žerjav, Drogenigov narodni blok — »laži-blok« in da nas bodo amputirali ter vrgli kot plen lačnim sosedom, če ne bomo pred temi veleumi, velenarodnjaki, veledržavotvorci in velejugoslovani poklekli in pokoro molili zato, ker hočemo v tej državi živeti kot svobodni in enakopravni državljani in ne maramo, da bi nas rezali, odrezavali ali sosedom metali.

Tako izgleda v resnici edinstvo in pa državotvorstvo dičnih naših nasprotnikov in kapitalnarodnjakov, zavednih Jugoslovancev in še bolj zavednih Slovencev. Lepa družba dr. Žerjav, Drogenig, Pivko, Radikal in Comp. v ogledalu tako prosto odkritih okrožnic. Obešen bi bil, če bi se kdo od opozicije drznil tako pisati ali govoriti. Ali ni to veleizdajstvo: delati ali samo groziti, da se celi narodi odtrgajo od naše države potom rezanja ali amputacij?

Pa so še tako nesramni, da imajo naše pošteno slovensko ljudstvo za norca in mu dajejo v podpis »častne« izjave in legitimacije o državni misli, narodnem edinstvu itd. Taki listki so rudeči, modri in beli ter se zahteva od volivcev zanje po 1 Din, 5 Din in 10 Din. Ljudstvo jim pa fige kaže, ker bo volilo s kroglicami in ne z listki!

Dotična okrožnica radikalne stranke pa se dobesedno glasi:

L. S. Oblastveni odbor
Narodne radikalne stranke
Maribor.

Maribor, 3. jan 1925.

Krajevni organizaciji NRS!

»Situacija za našo stranko v mariborski oblasti stoji izborna in bo kandidatna lista te dni pod naslovom Narodna Radikalna stranka vložena. Iz vseh srezov se pojavljajo naši pristaši in vršijo prav živahne agitacije za volitve. Danes smo zaključili s predsedstvom invalidov, vpkjenecv in najemnikov kompromis, na podlagi katerega bodo šli vpkjeneci, invalidi in najemniki voliti našo stranko in bo kandidiral njihov zastopnik v enem najmočnejšem srezu levi breg Maribor. Prekmurje kaže jako dobro, ker so se obvezali tamošnji veleposesniki razdeliti dobrovoljno zemlje, ako bodo kmetovalci volili Narodno radikalno stranko. Slovenjgradec in Prevalje, kjer kandidira naš stari borec Grafenauer, kaže prav lep izsled na veliko število glasov. Tudi ostali srez Maribor, Celje itd. prav pridno delujejo v potrebni agitaciji in se pripravljajo za volitve.

Kandidatna lista bo v resnici predstavnic celokupnega ljudstva, ker so na njej proporcionalno zastopani najodličnejši možje posameznih stanov. Nobenemu izmed teh se ne more dokazovati najmanjšega očitanja, vsi ti so možje, čisti, pošteni in odlični narodni borci, ki hitijo v boj iz prepričanja, da je potrebno delovati predvsem pošteno, za vsakega posameznika kakor tudi za

celokupen stan, ki je pomoči potreben, neoziraje se na njegovo politično prepričanje.

Po vseh dosedanjih poročilih nam je uspeh absolutno zasiguran. Dne 31. dec. 1924 se je oglašil pri predsedniku naše stranke g. Tavčerju nosilec demokratske liste, ozir. nacionalnega bloka, dr. Pivko, ki mu je v tresočem tonu izjavil, da on absolutno ne nosi odgovornosti za vse laži, ki jih spušča demokratsko časopisje v svet in da on sam to umazano gosjo absolutno obojva, vendar da pa ri v njegovi moči, da bi to kot nosilec preprečil, ker se nahaja celokupno časopisje in vodstvo v rokah dr. Žerjava. On priznava tudi, da je dr. Žerjav in delno mariborski demokratski kriv, da ni prišlo do »nacionalnega bloka«. Njemu je le danes žal, da mora biti on nosilec nekakega bloka, ki pa še oddaleč ni »nacionalni blok«. On je le trpet zahrbtne demokratske politike, ali ker je dal besedo, da bo nosilec, ne more sedaj se zopet umakriti. Prosil je tudi, da se vzame vse to na znanje in se ga osebno ne napada. Cel govor se je vršil tako, da se vidi, da hočejo demokracije tega poštenjaka samo izkoristiti in potem vreči kot čisto cunjjo v staro šaro. Iz razgovora je bilo tudi razvidno, da on sam priznava, da bo njegova kandidatna predvsem škodovala »Sokolstvu in Orjuni« in da z eno besedo ni storil prav, ko je prevzel nosilstvo »laži-bloka«. Iz navedenega dejstva je jasno razvidno, da bo demokratska stranka, ki je hotela izkoristiti Orjuno in Sokolstvo v svoje umazane politične svrhe, popolnoma propadla.

Agitacije je treba predvsem vršiti od moža do moža in dajati »Narodnega Gospodarja«, da si ga ljudje sami prečitajo. Naše parole v volitvah so: Pojdimo Slovenci v Radikalno stranko, kjer bo en naš poslanec v tej najodličnejši stranki, katere drži vlado v svojih rokah, več dosegel kakor vsi ostali poslanci. Slovenci sami sami krivi, informiramo vlado potom klerikalcev, demokratov itd., samo ne potom ljudi, t. j. naših slovenskih radikalov, ki imajo v klubu odločilno besedo, mi hočemo pomagati vsem in vsakomur brez razlike političnih strank, in za nas je edino važno, da je dotičnik pomoči potreben, mi hočemo se boriti za stalnost uradništva, urediti vprašanja vpkjenecv, invalidov, ustanovljati zadrgarstvo in podpirati delavske strokovne organizacije. Smo za skupno državo, ker bi nas hrvatski republikanizem in pa slovenski avtonomizem vrgel v roke Italijanom, delno bi nas pa Radić pohrvatil. Razume se, da bi en kos pobrali tudi Nemci in Mažari. Tu so naše volivne parole, s katerimi vršite potrebno agitacijo. Potrebno je tudi povdarjati, da nas bodo Srbi amputirali, ako ne bomo hoteli z njimi v bratskem sporazumu delovati za našo državo. Mi bomo tudi pravčasno poslali letake in ves ostali agitacijski material, katerega razdelite med svoje pristaše po gostilnah, železnicah in sploh tam, ker se zbira največ ljudi.

Potrebno je sklicati sestanke pristašev in simpatizerjev ter potom teh vršiti podrobno agitacijo. Priredili bomo v vseh srezih javne shode, na katerih bodo govorili govorniki iz Maribora, dr. Ravnik, Grafenauer itd. ter Vas bomo potom časopisa ter pismeno o tem obvestili.

Obveščamo Vas, da je oblastni odbor za Vaš okraj oziroma srez določil predstavnike in namestnike skrinjice ter Vas prosimo, da jih tozadevno obvestite in dobite njihovo privolitve, katero nam čimprej dopišljite.

V slučaju pa, da bi kateri od teh ne sprejel, nam določite sami drugega namestnika. Kjer pa še nimamo čuvarjev skrinjice, skušajte jih Vi sami poiskati in nas tozadevno obvestiti, da jih vpišemo pravčasno na volilno listo.

Možje-radikali! na delo, in naša zmaga je popolnoma sigurna!

Z narodno-radikalnimi pozdravi:

L. S. OBLASTNI ODBOR

NARODNE RADIKALNE STRANKE

MARIBOR.

Podpis.

Legitimacije pa se glase:

I Z J A V A.

Podpisani v izjavljam, da sem pristaša narodnega edinstva in jugoslovanske državne misli, to je ideji, pod katerimi nastopa Narodni blok.

Izjavljam, da hočem delovati z vsemi močmi za čim lepši volilni uspeh liste Narodnega bloka v mariborsko-celjskem volivnem okrožju, katere nosilec je g. prof. dr. Ljudevit Pivko, in se zavezujem prostovoljno s častno besedo, da bom glasoval za to listo.

. dne 1924

Lastnoročni podpis: Podpis poverjenika:

LEGITIMACIJA.

Gospod v je podpisal izjavo, v kateri se je zavezal voliti pri volitvah v narodno skupično dne 8. februarja 1925 listo Narodnega bloka, katere nosilec je g. dr. Ljudevit Pivko, ter ga je smatrali za pristaša ideje narodnega ujedinitelja.

Obenem je plačal članski prispevek v znesku 1 Din (5 Din, 10 Din).

. dne 1924

Podpis poverjenika:

Posebno pazno preberite v zgoraj natisnjeni okrožnici, kako se dr. Pivko otreša Žerjava in njegovega »narodnega bloka«!

Česa je dr. Žerjav zmožen. Iz uradniških krogov smo prejeli: Bilo je v l. 1919. Tedaj smo imeli v Ljubljani svojo slovensko vlado. Podpredsednik vlade je bil dr. Žerjav. Zivelci smo neposredno po vojski v psihozi, ki so jo ustvarile vojne grozote in strahotna ruska drama. Povsod so se po-

javljali prenapeteži, ki so hoteli ruski vzgled prenesti v zapadno Evropo in tudi k nam v Slovenijo. Pri nas se je radi treznosti, ki je v precejšnji meri lastna našemu narodu, vse gibanje razblijilo v nekaj demonstracij. Taka majhna komunistična demonstracija je bila tudi na Vinici ob Kolpi. Ta dogodek je zvedel prvi v Ljubljani podpredsednik vlade dr. Zerjav in ne da bi o njem obvestil svoje kolege v deželni vladi, je poročal ministru za notranje zadeve v Belgradu. Izrazil je mnenje, da je dogodek zakrivila brezbriznost črnomaljskega okrajnega glavarstva in je predlagal med drugimi merami tudi to, da se vsi uradniki od okr. glavarstva takoj premeste drugam in sicer vsak v drug kraj. Ministrstvo je vzelo poročilo na znanje, pristalo na Zerjavove predloge in takoj ukazalo deželni vladi v Sloveniji, kaj ima ukreniti. Med drugim se je glasilo ukaz tudi na takojšnjo izmenjavo uradništva pri črnomaljskem okrajnem glavarstvu. Koliko uradnikov so v resnici premostili, se ne spominjamo, pač pa vemo točno, da je moral tedaj takoj zapustiti svoje mesto okrajni glavar R. S. Premestili so ga k deželni vladi v Ljubljani. Tu kakor tri leta ni mogel dobiti stanovanja in je moral živeti ločen od svoje družine. Ko so mu stanovanje po mnogih brezuspešnih prošnjah vendarle nakazali, je bil premeščen v Novomesto, kjer je prevzel vodstvo okr. glavarstva. Mož, ki je bil na viniških dogodkih toliko kriv, kakor na izbruhu svetovne vojske, je moral zapustiti na naglo svoje službeno mesto, prestat v času najhujše uradniške bede vse neugodnosti dvojnega gospodinjstva in vso skrb, jezo, letanja in razočaranja, ki so ga doživeli in ga še doživljajo vsi tisti, ki po prevratu iščejo v Ljubljani družinska stanovanja. In to vse samo radi tega, ker se je hotel tedaj dr. Zerjav v Belgradu pokazati kot posebno skrben čuvar države in mu njegova žilica ni dala miru, da ne bi ovadil nekaj političnih slovenskih uradnikov, da so nezanesljivi. Koliko gorja je s tem povzročil, vidimo na tem enem samem slučaju. In v letu 1925 reflektira dr. Zerjav kot minister za šume in rude in predstavitelj »Narodnega bloka« v Sloveniji, da mu taisti mož, kateremu je prizadejal čisto po krivici toliko gorja, aranžira če tudi samo uradno službene sprejeme in banquete, ki imajo samo namen, rešiti državotvorcu na stroške uradniške in drugih nesreč njegov mandatek. Res dejanje, vredno dr. Zerjava.

Fatalna neorientiranost ali kaj se lahko pripeti ministru, ako njegovi strankarji bero samo časopisje lastne stranke. Iz Krškega nam poročajo: Pri nas se sedaj zelo zabavamo nad zgodbo, ki se je pripetila ob zadnjih avdijencah pri ministru dr. Zerjavu. V Krškem živi star naprednjak, ki iz strankarske discipline ne bere drugega kakor »Slovenski narod« in »Jutro«. Za Zerjavov obed se je tudi on priglasil, približal se je gospodu ministru in med njim in ministrom se je razvil sledeči pogovor: »Saj me menda poznate, gospod minister? Jaz ne prihajam k vam kot strankar, ampak kot zastopnik starovpokojevcem. Jaz sem vam, gospod minister, že enkrat izročil spomenico v zadevah nas starovpokojevcem, toda storilo se za nas ni nič. Zdaj vam naše pritožbe predložim še enkrat. Če ne boste sedaj ničesar storili, ne bomo vrgli 8. februarja kroglice v skrinjice, ampak po tleh. Mi smo plačevali svoje pokojnine v cekinih.« Gospod minister: »Gospod, kako to mislite?« Vpokojenec: »V pravih cekinih. Jaz n. pr. sem jih plačal celo kišto.« Gospod minister: »Ja, kje so pa ti cekini?« Vpokojenec: »Jaz ne vem; to boste že vi vedeli; kamor so jih dali, odondot jih vzemite!« Gospod minister je napravil prisiljeno prijazni obraz, vtaknil v žep spomenico in milostno odpustil discipliniranega pristaša.

Kandidat SDS Zebal agitira tudi s tem, da z zapisnikom v rokah kaže posameznim volivcem, koliko jim je znižal osebne dohodnine. Zadnjič je tako delal tudi v Šmarju. On je član osebno-dohodninske komisije. Kot tak ima dolžnost, da dela korektno!

Neuspeli sestanki Prepeluhovi v novomeškem okraju. Preteklo nedeljo je dal Prepeluh oklicati svoj shod v Trebnjem. Zbralo se je do 40 ljudi, večina so bili pristaši drugih strank. Videlo se je, da zna g. Prepeluh pripovedovati samo nekoliko o Narodnem veču in o prvih mesecih političnega življenja v novi državi. Ko so ga pa zavrnili in njegove nazore zborovalci popravili, ni vedel g. Prepeluh ničesar odgovoriti. Shod je primerno končal pristaš SLS, ki je vzkljnil: »8. februarja vrimo kroglice vsi v prvo skrinjico.« In tako so se vsi zadovoljno razšli.

Zerjavov banket v Novem mestu. O Zerjavovem banketu v Novem mestu je »Slovenec« že poročal. Dodati moramo še par podrobnosti, ki vso stvar prav lepo osvetlujejo. Prvo vlogo na banketu je igralo vino, imenovano »Ministerwein«, ki so ga naročili nalašč za to iz Štajerske. Banket se je končal pozno v noč. Zato se g. Zerjav menda ni upal peljati z avtomobilom v Ljubljano, marveč je naročil iz Ljubljane spalni voz, ki mu ga je morala posebna lokomotiva nalašč pripeljati v Novo mesto. Posebna lokomotiva ga je tudi potem v spalnem vozu v družbi z g. Wilhelmom Baltitschem odpeljala iz dolenske prestolice v Ljubljano. Na čigav račun se bodo ti stroški zaračunili? Ali na račun g. dr. Zerjava? Na čigav račun je šel banket?

Medno pri Medvodah. Tukaj žerjavovci farbajo kmete, da jim bo Zerjav skomandiral postajališče. Prihodnje sredo bo prišla k nam menda cela komisija, ki bo merila in določila, kje bo stala nova postaja. Pametnim ljudem ni treba dopedovati, da je to samo volivna farbarija žerjavovcev. Vendar se najdejo nekateri nezavedneži, ki žerjavovcem še kako besedo verjamejo. Tem dopovejte, da žerjavovci še nikdar niso držali besede.

Št. Jernej na Dolenskem. Trije sijajni shodi dr. Rapeta. Prvi v Št. Jerneju pri Poljancu. Dvajset jih je bilo in nič več. Prav lepo jih je bil povabil in vendar je moral bežati. — Drugi shod v Vrhpolju. Samo »Domovino« je nekje med potjo oddal in šel naprej. — Tretji shod v Mihovci. Dva cela moža sta bila tako usmiljena, da sta ga poslušala; od teh eden republikanec, drugi od samostojnih.

Dopisi.

Zupaničovi shodi. »Samouprava« je 22. januarja poročala o Zupaničevem shodu v Predgradu dne 19. januarja, da je bil »sijajen«. V resnici pa je bil skrajno klaverno, ker so navzoči pristaši SLS, ki so bili v večini, Zupaniču postavljali taka vprašanja, da je v splošnem nemiru komaj mogel izpregovoriti. Samo to se je slišalo od Niko Zupaniča, da »se moramo radikalom vsi pokoriti«, kar pa nam Belokranjecem niti v sanjah v glavo ne pade. Mi smo Zupaniča vprašali, kdaj bo neki po naši dolini stekla železnica, ki nam jo radikali že tako dolgo obljubljajo, ob volitvah namreč, napravili je pa do danes niso in seveda tudi nikoli ne bodo. Tudi smo g. kandidata vprašali, kdaj bo poravnal Kadetov dolg, ki ga je obljubil pri zadnjih volitvah v brzojavki na naše županstvo poravnati, a ga do danes še ni. Ker Zupanič na to ni nič pametnega vedel odgovoriti, smo rekli, da naj le naprej lepo zida našo železnico na — papirju, mi pa bomo 8. februarja volili našo SLS, ki tudi izpolni, kar ljudstvu obljubi! 8. februarja torej vsi na svidenje pri 1. skrinjici, kamor bomo vsi Belokranjci vrgli svoje kroglice!

Št. Peter pri Novem mestu. Tudi pri nas je zadnje dni volivne borbe precej živahno. Kandidati in agitatorji nasprotnih strank prihajajo, plačujejo za pijačo in tudi sicer razdajajo denar, pa tukaj v naši trdnjavi zanje ni ugodnih tal. Pred nekaj dnevi se je pripeljal z avtomobilom g. dr. Zupanič agitirat za Narodni ploh. Dal je hišo nekemu možu večjo vsoto denarja z nalogom, naj vabi po celem Št. Petru na Zupaničev sestanek. Z velikim trdom jih je zbral osem in z onimi vred, ki so bili v gostilni jih je bilo na slavnem Zupaničevem shodu 12. V »Samoupravi« so se pa lagali, da jih je bilo 30. Zupanič je pripovedoval, da je Pašič intabuliran na oblast in na vlado v Jugoslaviji. Silno je bil hud na one, ki tega ne verjamejo in ne bodo hoteli nikdar verjeti. Potem je dal še za pijačo in jo je nato hitro odkuril. Zadnje nedeljo so privandrali glavni stebri samostojnežev na Dolenskem, da bi imeli pri nas shod. Shod so hoteli imeti, prostora in ljudi za shod pa niso dobili. Zato so jo ponižno primahali vsi skupaj na sijajen shod Slovenske ljudske stranke, ki se je vršil v domu. Dasi so bili navzoči samostojneži sicer in vseh shodih v svojih domačih občinah vedno glasni in razburljivi, da ni bilo ne konca in kraja njihovih neslanih opazk, so tukaj na tem shodu molčali tudi takrat, ko so govorniki kazali z najostrejšimi besedami na grdo izdajstvo samostojnežev od začetka te stranke do njenega neslavnega konca. Zavedali so se, da bi bilo pri zavednih Št. Petercih nevarno delati zgago in izzivati prepire. Shod Slovenske ljudske stranke se je izvršil z največjim navdušenjem. Pri volitvah dne 8. februarja bo Št. Peterska občina zopet korakala po številu glasov, oddanih za SLS, med prvimi v celi Sloveniji.

Iz Smlednika. Pri nas se prav pridno pripravljamo na volitve. Posebno naši republikanci kar mendrajo. Pošiljajo republikanska pisma, po hišah agitirajo in po gostilnah, nekateri pa so celo pripravljali svojo srčno kri za Prepeluhovo republiko. Le škoda, da so zgubili glavnega govornika in agitatorja, g. Iv. Jeraja, odšel je za 10 tednov na ričet. Pristaši SLS se jim pa smeji, ker vedo, kaj so ti ptički, namreč sami ostanki samostojnežev, socialistov in komunistov. Vedno govori, da ne odnehajo za las od svojega prepričanja, a vendar so to sami uskoki. Za občinske volitve so hoteli s podpisi potrditi, da so pristaši SLS, danes so republikanci, kaj pa bodo jutri? — Smlejci ne bodo volili take neznačajne, ampak zavedne može, poslance SLS in njih voditelja dr. Korošca ter svoje kroglice zmetali v prvo skrinjico.

Smihel pri Novem mestu. Zupan naše občine je odstavljen in občinski odbor razpuščen, kakor ste že poročali in za gerenta postavljen Kovač iz Kandije, znani sitnež. Fantje, možje: Ne pozabite, da je Pucelj glasoval za ustavo in je skrivaj neznošnim davkom, sokriv da naši fantje služijo v Macedoniji itd. Ne pozabite trboveljskih dogodkov. Demokratarje čutite na svoji koži, zato proč z njimi! Našo okolico preplavljajo nasprotni časopisi. Lahko se »Kmetijski list« hvali, da ima 1000 naročnikov več, saj dobivajo njegovi agitatorji cel kupa »Kmetijskega lista« brezplačno, pa nehoti, a »Kmetijskim listom« v roki agitirajo samo za SLS. 8. februar naj bo dan osvobodjenja od jarma demokratarjev, radikalov in kakor se že pišejo vse te stranke, zato volimo vsi v prvo skrinjico!

Usoda naših fantov v Macedoniji. Moj sin je služil pri 26. pešpolku, mitr. četa v Strumici, Macedonija od leta 1923. in bi v oktobru leta 1924. odslužil kadetski rok. V začetku oktobra mi je sporočil, da je obolel na malariji, toda nič hudega slutel, me je prosil, da mu naj pošljem par dinarjev za priboljšek, na kar sem mu obratno poslal 100 Din težko prisluženega denarja. Dne 14. oktobra me silno iznenadi brzojav od nekega prijatelja vojaka, da je videl v Skoplju na pokopališču sveži grob z vojaškim križem in sledeči napis: Franc Jerina, redov 26. pešpuka, mitr. četa itd. Takoj po prejetju te žalostne novice sem pisal priporočeno na komando omenjenega polka, če je resnica. Toda čakam in čakam zaman. Pisal sem ponovno, do danes petkrat, v odgovor sem prejel dopis nekega ododnega narednika, da je moj sin res umrl, denar da so pa odpoelali v bolnico. Na dopisu ni bilo nikakega pečata komande, istotako ne d komandanta. Zaradi tega se mi zdi sumljiv. Pisal in poizvedoval sem potom poštne — prave radi pošiljave 100 Din, nakar sem dobil sporočilo, da je bil denar sprejet na komandi omen. polka dne 11. oktobra 1924. Od drugih njegovih prijateljev sem zvedel, da je zbolel moj sin v začetku oktobra, in da se je z njim ravnalo, kakor z drugimi bolniki, to se pravi, skrajno nemarno. Odpremili so ga v bolnico

10. oktobra, ko je bil že popolnoma onemogel, in v priboljšek so mu dali pol kosa trdega komisa. Pričakujem uradnega obvestila že skoro 4 mesece, toda ni duha ne sluha. Kam se naj obrnem, da dobim natančne podatke? Zatorej vprašam ponovno, zakaj mi komanda 26. pešpolka uradno ne odgovori na mojih pet prošnjah? To je pač mogoče edino pod selanjim režimom. V najkrajšem času ima odriniti drugi moj sin pod vojaško suknjo in me srce boli, ker vem, da ga bodo kakor druge slovenske mladeniče poslali v Macedonijo. Zakaj ne bi naši slovenski mladeniči služili v domačem kraju? — Anton in Marija Jerina, Dol. Logatec.

Z Viča. Naša velika občina poleg Ljubljane je danes brez župana. Kdo je temu kriv, je jasno, gotovo je nehote povedal pri zadnji občinski seji samostojnež Knez. Dva dni je namreč vladna komisija revidirala občinsko upravo na Viču, pa ni našla nič takega, da bi moral biti odstavljen župan g. Gale. Pa pride Knez in pove javno, da mu je glavar Ferjančič vsled nerada na občini že v ponedeljek ponudil gerentstvo, torej že prej, nego se je zaključila revizija, da skoro že prej, predno se je dobro začela! O čudo! Mi najprej iščemo, potem pa lahko najdemo ali pa tudi ne. Liberalci pa je brez iskanja našel ured. Do zadnje seje še nismo čuli kaj takega! Pa pogledjmo še nadalje to zanimivo odkritje! Nam je znano, da je liberalci Knez hodil cel teden ob uradnih urah iz tovarne v Ljubljano, gotovo ne se sprehajati, ampak nekaj iskat in našel je, česar vsa komisija ni mogla najti. Srečen človek, ta veliki prijatelj delavstva, ki je rekel, da se občinski denar zapravlja, če se oblačijo raztrgani otroci in podpirajo brezposelni. Kdor bi torej rad kaj našel, naj se le nanj obrne in gotovo mu bo izrekel za njegov trud pohvalo, kakor je to storil g. Lintnar z besedami, dobro ste naredili. G. delovodja Knez, mi se poznamo. Vi radi iščete, preveč iščete izven tobačne tovarne. Ali se to godi z dovoljenjem g. ravnatelja Mandelja ali ne, nam ni mar, vemo pa, da vaši pogostni dopusti niso v skladu z državnim službo. Svetujemo vam, porabite uradne ure za svoj posel in v prihodnje manj iščete, da se o vas ne uresniči občeznani pogovor: »Kdor drugim jamo koplje, lahko sam vanjo pade«.

Radovljica — eldorado Zerjavovskih premestitev. Izmed vseh krajev na deželi utegne doseči, če bo šlo tako naprej, naša Radovljica rekord v režimov. premestitvah. Premoščeni so: Orožniški kapetan Palčič, orožnika Oberstar in Črnuha, vladni tajnik dr. Vidic, finančni komisar dr. Orel, starešina oddelka finančne kontrole Mlakar in preglednik Rekar in Šuštar, nadučitelj J. Pleničar in učitelj V. Grunduar, načelnik postaje Fr. Ramovš in pismonoša Rajhman. Pobudo na vse te premestitve daje naš oče »tanjnik dr. Zerjav« kar s brzojavkami, ki se glase: »Premestitev se mora izvršiti takoj z vsemi sredstvi! Med premestitvami jih je 10 oženjenih, ki bodo morali sedaj živeti ločeni od svojih družin. Posebno značilna je premestitev pismonoše Rajhmana. Dokler je živel ravnatelj dr. Debeljak, oče tajnik s svojim predlogom niso uspeli. Ko je nastopil službo njegov namestnik, so se oče tajnik takoj prodrli. Mož je imel 2 leti bolno ženo, ki mu je umrla in mu zapustila 3 otroke. Z njimi se mora sedaj sredi zime seliti. Za te premestitve se posebno navdušuje »naš« oštiričar, ki povsod pripoveduje, da je tako prav in da bodo prišli še drugi na vrsto. Mož misli, da agitira s tem za dobrobit Radovljice, pa agitira le za načrt blejskega graščaka Kende, ki obljublja Blejcem, ako bo izvoljen dr. Zerjav, okrajno glavarstvo in okr. sodišče na Bledu. Da gremo z duhom časa naprej, odrja okr. glavarstvo hišne preiskave pri naročnikih »Republikanec«. Dvema naročnikoma so preiskali domove ter ju potem poklicali na okrajno glavarstvo v začetku. Oba sta se čudila, da ju preganjajo, dočim »Republikanec« v Ljubljani svobodno izhaja. Pač je duh časa tak!

Ježica. »Izborni« obisk shod je imel blokaški kandidat Zebal pri »Ruskem carju« na Ježici v sredo 28. t. m. Od domačih samostojnih demokratov jih je bilo navzočih 5, reci pet, vsi drugi žerjavovci so bili iz Ljubljane. Večino zborovalcev so pa tvorili opozicijonalc, posebno SKS je bila močno zastopana. Prišel je celo njen tajnik Bukovec iz Ljubljane. Bali so se blokaši zelo, ker so postavili pred vhod močno stražo ljubljanskih fantalinov, oboroženih s palicami in bikovkami. Na shod je prišel tudi odposlanec okr. glavarstva in privedel seboj 8 orožnikov. Shod je bil torej opremljen z vsem, kar spada k shodu vladne stranke. Shod je otvoril Zebal sam z ječjačim glasom. Ko je začel razvijati svoj gospodarski program, so začeli padati medklici, zborovalci so se smejali, ker se je gospod kandidat pri vsakem drugem stavku zaletel in popravljal. Smeh in medklici niso hoteli prenehati. Odnehati je moral g. Zebal in prepustiti svoje govorniško mesto govorniku opozicije Bukovcu, ki je imel vse samostojne kmete na svoji strani in tako žel pritrjevanje večine zborovalcev. Prvotni demokratiški shod se je izpremenil v shod SKS in se tudi kot tak končal. Precej zabave je bilo tudi, ker je odposlanec okr. glavarstva delil opozicijonalcem na medklice ukore in jih slednjic popolnoma prepovedal. Sedaj hodijo pristaši opozicijonalnih strank po Ježici in tuhtajo, proti kateremu paragrafu našega ali arbskega kazenskega zakonika so se z medklici kot takimi nesrečili.

**ZAKAJ TAKO TEČETE,
KO DOBITE VENDRA**

**ZLATOROG MILO
V VSAKI TRGOVINI!**

Krške. Ministrova parada. Rosnici na 'u-
bo povemo, da je veliko število županov manj-
kalo pri uradni paradi pri »sreznem pogla-
varju.« Ko pa je malo število udeležencev glo-
dalo krške uradniške in neuradniške purgar-
je v cilindrih in brez cilindrov, kako klečpla-
tajo okoli Njegove Visokosti, in kako težko ča-
kajo, da zasedejo pri obedu prve sedeže iz
sežejo po prvih hotelskih porcijonih, ki bodo
enkrat brezplačni, so ostali kar spodaj v go-
stinski za kmečke goste. Med temi smo opazili
župana z Rake in Tržišča, pa tudi nekaj »na-
prednih« povabljenec, med njimi vrlega »sta-
rega mačka« iz R. Ko ga župan vpraša: »Zakaj
pa nisi šel na banketo?« mu pametno odvrne:
»Ne maram, da bi mi kdo očital, da sem za
ljudske denarje žrl.« Zdaj pa pomislimo, ka-
ko je »Jutro« očitalo našemu kandidatu, g.
Sušniku, da je na Raki »ministrsko plačeval«,
kjo je plačal nekaj litrov vina računem peval-
mu zboru, ki je zapel zvečer nekaj lepih do-
lenjskih zdravil! — Teško čakamo 8. febru-
arja.

Politične vesti.

+ **Vprašanje.** Ali je »Jutro« in nje-
govim informatorjem znano ime nekega
collonella Garibaldija? Ta bi namreč mogel
dati točna pojasnila o izdajstvu naših
mejnih interesov Italiji! Posebno o odstoji-
pitvi gozdov (Javornik, Windischgraetzova
posest itd.) ob naši meji proti Italiji,
kakor tudi o veliki kompenzaciji pri Kas-
stvu? »Jutro«, govoril

+ **Belgrajsko vseučiliško dijaštvo in
Pribičević.** Okoli 50 vseučilišnikov in
pristašev Pribičevića so organizirali akcijo,
da sestavijo posebno spomenico na
rektorja belgrajskega vseučilišča, v ka-
teri bodo zahtevali stroge kazni za vse,
ki so se udeležili znanih demonstracij
proti Pribičeviću na dan svetovavske pro-
slave. Spomenico nosijo Pribičevićevi pri-
ganjači med dijaštvom od dijakov do di-
jaka na podpis. Kdor ima štipendijo, pa
se brani spomenico podpisati, pride na
»črno listo« in izgubi štipendijo. Ta uma-
zani pritisk na lačne dijaške želodce ob-
sojajo vsi vseučiliški profesorji in dijaki.
Protestu svojih belgrajskih tovarišev se
bodo pridružili tudi slovenski vseučiliš-
niki, zlasti oni, ki imajo volivno pravico,
in bodo kot svobodni akademiki s svojim
glasovanjem na dostojen način krepko
obsodili tiranijo, ki jo uganja današnji mi-
nister prosvete tudi na vseučiliščih. Viso-
košolska mladina je stala vedno v prvih
vrstah borcev za pravo svobodo in res-
ničen napredek in ni nikdar in nikjer odo-
bravala nobenega nasilja.

+ **Ferad beg Draga zaprt.** Policija
je 30. januarja popoldne v Skoplju areti-
rala voditelja džemijeta Ferad-beg-Drago.
Prepeljali ga bodo v Kosovsko Mitrovico.
Zaprti so tudi tri črkostavce, ki so bili
zaposleni v tiskarni, ki je izdajala turški
list »Mudja Fede« (»Zakonita borba«), da
onemogočijo izhajanje lista.

obratih. Proti tej naredbi se je med delojemalci
dvignil povsodi velik odpor. Sedaj javljajo,
da skliče minister za socialno politiko v kratkem
konferenco, ki naj pretrese vprašanja o delov-
nem času. Povabljeni bodo vse prizadete kor-
poracije.

— **Nov višji državni pravdnik v Zagrebu.**
Za višjega državnega pravdnika v Zagrebu je
imenovan dosedanjí namestnik Franjo Rubelli.

— **Smrtno se je ponesrečil dne 29. t. m.**
Jožef Furlan, posestnik na Vrhniki p. d. Princ.
Okrog 8. ure zvečer se je vrnil domov. Ker so
bile hišne duri zaprte, je zlezal po lestvi v
podstrežje ter v temi padel po stopnicah in si
zlomil tilnik. Poklicani zdravnik je ugotovil,
da je takoj nastopila smrt. Pokojnik je bil
blag značaj in skrben oče svoji družini. Zapu-
šča vdovo in šestero nepreskrbljenih otrok.

— **II. književna tombola.** Jugoslovenski
Matič je bilo vposlanih 227 tombolskih tablic,
ki so zadele ambo. Ker pa je dobitkov za am-
bo samo 150, se je vršilo dne 30. t. m. po-
drobno žrebanje vseh Matič vposlanih tablic.
Lastnikom tombolskih tablic, ki so pri tem
žrebanju zadeli dobiček, se isti pošlje po po-
šti. Kdor pa ne prejme dobitka, naj sprosta
to kot znak, da njegova tablica ni bila izžre-
bana in igra naprej za njega Jugoslovenska
Matica ter ga o event. naslednjem dobitku
tako obvesti po dopisnici. Vsakdo pa ima
pravico, da se o vestnosti poslovanja prepi-
ša v Matični pisarni. — Z izžrebanjem številke
45 in 96 so bile izžrebane tudi vse ambo. Ve-
nes je bila izžrebana tudi tretja številka: 4
(štiri). Pokrajinski odbor prosi vse one, ki
imajo na svojih tablicah v eni vrsti številke
45, 90, 4, da pošljejo iste z natančnim naslo-
vom na naslov Pokrajinskega odbora Jugo-
slovenske Matice, da jim pošlje dobiček, ki je
določen za terno, t. j. 10 knjig.

— **Prodala se bo v nedeljo, 15. t. m. hiša**
(vila) z velikim zemljiščem posestnika I. Turka
v Preski 5 minut od postaje Medvode. Leto-
višni kraj. Pripravno za lesnega trgovca ali
podobno. Interesentji se vabijo. (635)

Pastir pa mu bodi plačnik za njegovo zvesto
službo R. i. p.

š Poročil se je v St. Lenartu nad Laškimi
gospod Milovan Zidar, učitelj z gde. Anko
Bullingerjevo, učiteljico istotam, doma
iz Trbovelj. Bilo srečno!

š **Hudožestveniki v Mariboru.** V petek so
prispeli iz Prage v Maribor Hudožestveniki
in sicer 28 članov in članice one skupine, ki je
že lani gostovala v Mariboru. Vodja te sku-
pine je g. Sarov. Na postaji so jih sprejeli
mariborski igralci. Takoj zvečer so igrali
Gorkijevo dramo »Na dnu«. Nastopil je skoro
brez razlike.

š **»Mrtvaški ženinec« v Celju.** Jutri priredi
mariborska Glasbena Matica koncert v union-
ski dvorani v Celju. Za ta koncert vlada iz-
redno zanimanje. Koncerta se bo tudi udele-
žil generalni konzul češkoslovaške republike
v Ljubljani g. Beneš. — Celjska kulturna
družina namerava slovesno sprejeti pevski
zbor Glasbene matice, ki pride jutri s popol-
danskim vlakom.

š **Podružnica Jadranske banke v Celju**
zelo slabo uspeva, radi tega bo te dni poslo-
vanje v Celju likvidirala oziroma ga prene-
sla v Maribor. Komaj lani je dozdala krasno
palačo, ki je brez dvoma ena najlepših stavb
v Celju, seta jo pa prodajo.

š **Nesreča.** V soboto, 31. januarja popol-
dne ob pol 3. se je peljal že priletlen blapec
trgovca Königa iz Celja z gikom iz Gaberja
proti mestu. Črna konja je imel vpreženega,
druga pa samo privezanega. Med potjo sta
se splašila in pridvela po kralja Petra cesti,
kjer sta se pred gostilno »Braniborc« z vso
silo zaleta v vozček cestnega pometača. Pri
tem je en konj s tako silo padel, da je na
mestu poginil, drugi konj si je pa zlomil no-
go. Voznik se je z vozom vred prekucnil, pa
se mu k sreči ni nič zgodilo. Trgovca König
ima škode okoli 150.000 kron.

iz Ljubljane.

Dnevne novice.

Volivci!

Zadnje dni pred volitvami bodo naši
nasprotniki vporabili vsa dovoljena in tudi
nedovoljena sredstva, da bi vas premotili.
Posluževali se bodo najgrših laži.
Izvrševali bodo tudi nasilja.
Ne ustrašite se ničesar!
Vsi do zadnjega pojdite na volišče!
In volivno geslo vseh poštenih in pa
zavednih Slovencev — naj se zgodi,
karkoli — je:

**8. FEBRUARJA VSI DO ZADNJEGA
MOZA NA VOLIŠČE, KROGLICE PA V
SKRINJICO DR. KOROSCAI**

Skrinjica SLS na Kraniskem je

1.

Nosilec kandidatne liste:
Dr. Anton Korošec

16.462, v radovljickem 8763, v novomeškem
okraju 11.283.

— **Vlada in izplačila uradnikom in inva-
lidom.** 29. t. m. se je posvetoval Pašič s finanč-
nim ministrom Stojadinovičem o izplačilu vse-
ga, kar je vlada dolžna uradnikom in invali-
dom. Finančni minister bo o tem podal izja-
vo, kodaj pa denar, to najbrže sam ne ve.

— **Glasevalni seznamek za volitve je za-
ložila tiskarna Tiskovnega društva v Kranju**
in se dobi pri njej pola za 1 Din. 1 pola je za
116 volivcev.

— **Kako si spleta dr. Pestotnik venec slave**
pod Pribičevićevim okriljem. Z ozirom na no-
tico pod tem naslovom v petkovi številki smo
prejeli pojasnilo, d. dolični odlok ne tangira
učiteljska v Škofji Loki.

— **»Štrajkajo naj!« Kdo? Upokojenci!** Z
gornjimi besedami se je ponorčeval iz teh si-
romakov, kakor že znano, dični »načelnik«
v Stojadinovičevem finančnem ministrstvu, ko
je njih deputacija spet enkrat po brezuspeš-
nem moledovanju zaprla vrata za seboj. — In
res ko bi ne bilo nastopilo kratko medvladje
Davidovič-Koroščevega ministrstva, bi upoko-
jenci še danes ne imeli niti tistega pičlega pri-
boljška 50 milijonov, ki jih je bila skupščina
že zdavnaj dovolila; kajti Stojadinovič, ki je
kakor vsako drugo, tudi to izplačilo odlašal,
bi jih bil sedaj za volitve potrosil, potem pa
flegmatično skomignil: »Nema para!« No, pa
še tega, kar je bil nam Ljubljancem dr. Spaho
namenil in postavil v proračun, namreč da
pridemo v prvo krajevno skupino, nam
radikalno-demokratska večina finančnega od-
bora ni privoščila, ampak odjedla za vselej
mesečnih par sto dinarjev! Zato se bomo na-
ravno dne 8. februarja vsi upokojenci, razen
če bi bil kdo po čitanju obeh režimskih listov
že čisto poneumni, ravnali po gornjem opi-
minu in solidarno štrajkali, to se pravi: go-
tovo nobene kroglice vrgli v kako režimsko
skrinjico, pač pa najbolje storili, da vržemo
vsi svoje kroglice v Ljubljani v 4. povsod
drugod pa v 1. skrinjico! Štrajkajmo torej vsaj
sedaj, ko nam je edino mogoče!

— **Izgubil je dne 30. jan. t. l. Miha Bahor**
iz Kvasice pri Črnomlju, trgovec s kožami, v
vlakcu, ki prihaja v Črnomelj ob tri četrt na 8
zvečer iz Metlike, približno 2250 Din. Pošteni
najditelj dobi primerno nagrado.

— **Žerjavovi župani »Jutro« s častjo in**
slavo kadi slavim županom, ki so pozdravljali
dr. Žerjavo v Novem mestu. V imenu vseh
županov sta govorila župana Schauer iz Pol-
ljana in Brulc iz Mirne. Toda o smolu! Schauer
je župan bil. Brulc je bil samo kandidat za
župana, pa je propadel. Danes ni nihče
teh dveh gospodov župan. Pač slabe
znamenje za Žerjavo, če ga pozdravljajo le
teki, ki so župani bili ali ki so kot kandi-
dati za župana propadli.

— **Nenavaden način agitacije.** V sredo
zjutraj je priplavala mimo Osjeka po Dravi
ledena klada, na kateri je bil videti velik na-
pis na papirju: »Živijo Radič«. Klada je pla-
vala po sredi reke in vzbudila precejšnjo po-
zornost občinstva, ki se je nahajalo pravkar
na obali.

— **Promocija.** Za doktorja vsega zdravil-
stva je promoviral na univerzi v Zagrebu gosp.
Adolf Ločniškar. Castitamo!

— **Smrtna kosa.** Dne 30. jan. t. l. je umrl
v Mostah pri Ljubljani 28 letni želez. tapetnik
Ivan Keršič.

— **Organizacija belgrajskih književnikov.**
V Belgradu se snuje društvo tamkajšnjih pisat-
eljcev. V društvu naj se združijo vsi pisatelji
ves ansambli.

— **Vprašanje delovnega časa.** Nedavno je
minister za socialno politiko izdal naredbo, s
katero je odložil uveljavljenje zakonskih do-
ločb o delavnem času v trgovskih in obrtnih

iz štajerske.

Skrinjica SLS na Štajerskem je

1.

Nosilec kandidatne liste:
Dr. Anton Korošec

š **Celjski narodni blok v razpadu.** Iz Ce-
lja nam poročajo: V petek 30. januarja zve-
čer se je vršila seja mestnega sveta, o kateri
poročata tudi sobotno »Jutro«, ki je pa pogla-
vino stvar s seje zamolčalo. Narodni soci-
alisti in radikali so namreč na seji ostro ob-
sodili teror žerjavovcev, s katerim nastopajo
pod firmo Narodnega bloka proti njihovim
pristašem po drugih krajih. Zato so narodni
socialisti na petkovi seji oficijelno izjavili, da
izstopajo iz občinskega Narodnega bloka v Ce-
lju. Pričakuje se, da bodo isto storili tudi ra-
dikali.

š **Bregana.** Dne 25. jan. se je vršil pri nas
sestaneček somišljenikov SDS na Bregani. Med
drugim je govoril tudi znani g. Zdošek iz
Bregice. »Jutro« piše, da so prisotni živahno
pritrjevali njegovim izvajanjem. Kdo neki je
bil to tisti, mi navzoči gotovo ne. Vsi pametni
kmetje se gražajo nad tem kandidatom, ker
se je v svojem govoru zaleval v SLS. Tega
pa on kot odvetnik ni povedal, da če pride k
njemu v pisarno kak »zarukan kmet« (od
SLS), kakor on trdi, je tudi njemu dobrodošel,
samo da mu dobro zasoli račun. Takih libe-
ralnih advokatov, ki nam samo velike stro-
škovnike napišejo, ne rabimo v skupščini, jih
imamo še doma preveč. V svojih stroškovni-
kih naj bi se g. Zdošek spominjal kmeta, da
bi mu kaj spregledal, v skupščini se bodo
spominjali našega kmeta poslanci SLS, ki jih
bomo 8. februarja volili! — Volivce.

š **Vransko.** 31. t. m. je ob 7. uri zvečer po
kratki bolezni nepričakovano izdihnil svojo
blago dušo gospod Francišek Irgl, župnik
vranski. Blagopokojni g. župnik je bil rojen
leta 1836. pri sv. Urbanu pri Pljuju, v mašni-
ka posvečen dne 20. julija 1879. Služboval je
kot kaplan v St. Petru pri Mariboru, v St. Jur-
ju ob juž. žel. in v Sv. Petru pri Radgoni. Na-
to dve leti in 6 mesecev kot nemški pridigar
in katehet v Celju. Nato je bil 7 let in 9 mes.
vikarij v Celju, odkoder je šel za župnika na
Sladko goro, kjer je služboval od leta 1895.
do l. 1906. L. 1906. je postal župnik na Vran-
skem, kjer je danes umrl. Pokojnik je bil mož
izredno blagega značaja in zaradi svoje do-
brobrčnosti in prijaznosti od vseh faranov
brez razlike strank splošno priljubljen. Vsa
fara odkritosrečno žaluje za svojim dobrim
župnikom. Pogreb blagopokojnika bo v pon-
deljek ob 10. uri dop. Priporoča se duhovnim
sejratom v blag spomin in memento! Večni

Skrinjica SLS v Ljubljani je

4.

Kandidat:
Dr. Anton Korošec

Namestnik:
Franc Terseglav

Iz Razgovor. Ko so se po shodu v »Unio-
nu« v nedeljo duhovi nekoliko pomirili in ko
so Orjunci zopet odšli kamor spadajo, se je
ofunačil star demokrat: »Hudiča, Žerjav jo je
zopet polomil.« — »Jo je, samo to je dobro,
ko človek ve, da jo je zadnjikrat,« mu je od-
vrnil prijatelj, »samo že blizu 8. februarju.«

Iz Izpred »Unionac« v nedeljo. »Na gavge
z dr. Korošcem!« — Drug glas: »Na gavge z
dr. Žerjavom! Živijo dr. Korošec!« — In pri
tem vzklilo se je silno, silno razburil neki
gospod z dolgo brado, ki je »menda« v službi
v mestni zastavljalnici, in pričel razsajati nad
človekom, ki je izustil ta vzklík. Ker je bil
v njemu enaki družbi, si je upal še zavpiti:
»Aha, zdaj gredo orožniki po Korošca. Ko ga
vnu priženejo, že vemo kaj imamo storiti!« —
Mi smo pa mnenja, da tudi mi vemo, ali pa
vsaj bomo vedeli, kaj imamo storiti!

Iz Shod socialnodemokratske stranke so
je vršil soboto zvečer pri Sokliču v Trnovem.
Navzočih je bilo okoli 100 oseb, polovica somi-
šljenikov drugih strank. Govorili so dr. Pe-
rič, Čelešnik in Vidmar. Na shodu je prislo
do hudih preprirov in medsebojnega pretepa
med pristaši socialnodemokratske stranke.

Iz Katehetom. Delo za najvažnejšo učno
knjižo se nadaljuje v sredo, dne 4. febr. ob
petih popoldne v posvetovalnici KTD.

Iz Opozorilo. Mnogo novih knjig je naba-
vila knjižnica Prosvetne zveze, Miklošičeva
c. 7. Proti malenkostni odškodnini jih izpo-
soja vsakomur, kdor se izkaže s kako legiti-
macijo. Knjižnica je odprta vsak delavnik od
9. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne,
ob ponedeljkih in petkih pa od 2. do 7. Ime-
niki knjig so na razpolago v knjižnici.

Iz 25 letnice zvestega službovanja je pra-
znovala večerj služkinja v znani rodbini g.
ravatelja Doklerja, Neža Zbontar, sestra g.
župnika Zbontarja. Bila je skozi vseh 25 let
vedno pridna in poštena v zadovoljnost dru-
žine, ki se je ob tej priliki tudi spomnila le-
pega jubileja s primernim darom in obhajala
z njo v družinskem krogu ta praznik 25 letne-
ga dela.

Iz Iskreno prosimo vse prijatelje naše mla-
dine, da darujejo za novoustanovljeno mladinsko
knjižnico v Mladinskem domu na Kodelje-

Elite zabave

in druge boljše zabave zahtevajo smoking-frac. ki
ga lahko po najmodernejšem kroju iz finega angl.
sukna in po zelo nizkih cenah dobitte pri trdkih
DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

vem kako knjigo. Na željo pošljemo po knjige tudi na dom. Vsem cenjenim darovalcem se vnaprej iskreno zahvaljujemo.

Ij Od ministrstva za trg. In ind. koncesionirana krojna šola, Ljubljana, Židovska ulica št. 5 otvori s 4. februarjem spomladni krojni tečaj za krojače, šivilje in za dame, ki se želijo izobraziti za svojo uporabo. — Poučevalo se bo poleg vsega splošnega krojenja tudi že prve spomladne modele. Pouk bo večeren in dnevni. Vpisovanje dnevno od 8. do 12. in od 2. do 6. ure zvečer ali potom pošte. (614)

Ij Opozorjamo na inzerat Samobelina. Najnovejši izum za pranje perila. Samobelina je najboljši, najcenejši in popolnoma avtomatičen aparat za pranje perila. Cena nizka ter se sviri pred nakupom drugih dragih in ničvrednih perilnih aparatov. — Informacije daje in sprejema naročila: A. Gundrum, Cesta na Gorrenjsko železnico št. 20, Ljubljana. (610.)

Ij Gostilna pri »Fajmoštru« toči sledeča izborna vina: Stajersko belo, 12 Din. Črni »Otel«, 12 Din. Bizelsko belo, 14 Din. Dolenska Portugalka, 15 Din. Sladki Mosler, specialiteta, 17 Din. Iz graščine Ormež. Jeruzalemski stari, 16 Din. Pikerca, letnik 1921, Din 20. 596

Cerkveni vestnik.

Šmarnice za sv. leto 1925 bo letos nadomestila nova knjiga o Mariji. Sestavljena bo iz govorov o priliki 1. slov. mar. kongresa in razdeljena v 31 poglavij kot primerno šmarnično berilo.

Naznanila.

»Franciška Prosveta«. V torek dne 8. februarja skioptično predavanje: Svica v slikah. Razlaga g. prof. dr. Šarabon.

Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima svojo redno mesečno sejo — torek, t. j. 3. februarja ob 5 popoldne.

Občni zbor članov Častniškega doma v Ljubljani se vrši 4. februarja ob 17. uri v Čast. domu (vojašnica Vojvode Mišića). Vabijo se vsi rezervni oficirji — člani Častniškega doma.

Tečaj za izpite na meščanskih šolah, ki ga priredi Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev, se otvori v torek dne 3. februarja 1925. Ker je število že priglasenih za en tečaj previsoko, se bodo priglašeni razdelili na dva tečaja. Zato pa sprejemamo še kakih 20 novih. Stroški se ne zvišajo. Kdor se želi vpisati, naj se zgleda v torek 3. februarja ali najkasneje v sredo 4. februarja v naših prostorih, Ljubljana, Gradišče 7. V tečaj se morejo vpisati seveda tudi taki, ki niso člani našega Udruženja. — Pokrajinski odbor UJNZ.

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 4. februarja 1925 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, prtilično — desno.

Redni letni občni zbor »Esperantskega kluba v Ljubljani« se vrši 5. februarja 1925 ob pol 20 v salonu pri Češnovarju, Kolodvorska ulica 33, z običajnim sporedom.

Klub esperantistov v Logatec naznanja, da se vrši vpisovanje rednih in podpornih članov danes dne 1. februarja in jutri dne 2. februarja od 2 do 4 popoldne v ljudski šoli. Kdor želi pristopiti h klubu rednih članov — to so tisti, ki se redno udeležujejo pouka —, naj se javi osebno 1. in 2. febr. od 2 do 4 popoldne v ljudski šoli ali pa pismeno do dne 4. februarja t. l. Pismene prijave naj se pošljejo na Klub esperantistov, Logatec. — Odbor.

Križem sveta.

Anglež Alan Gobham je odplul v aeroplanu proti najvišji gori sveta Mt. Everest. Nazaj v Indijo ga pa ni. Bojijo se, da se je ponesrečil. Sploh si osvojitve Himalaje po aeroplanih težko predstavljamo, tako močni so tam gori vetrovi.

Iz Indije so začeli izvažati izvozno novo, opice. Na stotine so jih poslali na Nemško in na Angleško, v medicinsko-študijske namene. Domačini pa niso zadovoljni, ker imajo opice za svete živali.

V Milanu bo zboroval letos enajsti mednarodni kongres stenografov.

Ameriški zdravnik dr. Harper je ugotovil, da je število rojstev v Ameriki začelo pojemati; leta 1960 bo ravno toliko rojstev kakor smrtnih slučajev, od tedaj naprej bo pa rojstev manj. Zanimivo je, da je ta pojav pri črnih bolj običajen kakor pri belih. Harper pravi, da je vzrok nazadovanja rojstev

naraščanje avtomobilov in pa — ženska volivna pravica.

Svetovni bokserji mojster Dempsey se bo poročil z igralco Estelle Taylor.

Neka delavka v Strassbourgu je šla po cestnem tlaku; pogledala je kvišku in je videla otroka, ki je letel s tretjega nadstropja dol na cesto. Nič ni pomišljala in je otroka ujela; poškodovana nista bila prav nič, ne otrok in ne delavka.

Leta 1692. so v pomorski bitki pri La Hogue Angleži premagali Francoze in so jim potopili več vojnih ladij. Sedaj so našli ostanke neke ladje in jih je mesto Cherbourg ponudilo francoski vladi v nakup; cena je smešno nizka, 5 šilingov. Samo, da je nekaj. 5 šilingov je en četrt funta.

Flettnerjev sistem valjarjev, ki jih uporabljajo sedaj pri ladjah, namesto jader, bodo skušali uporabiti tudi pri aeroplanih, za koje poskuse se seveda ves svet zanima.

Tržaški občinski svet je sklenil, da bo prevzel plakatiranje v mestno upravo.

Neki mesar v Genovi je dobil v črevih zaklanega prešiča zlat prstan z briljanti, vreden 8000 lir.

V reki Hudson pri Newyorku so dobili tri metre globoko v blatu marmornato glavo, najbrž glavo cesarja Avgusta. Pred približno sto letmi se je potopila tam neka ladja, na kateri je bila tudi ta glava.

Slovita japonsko-ameriška bolnišnica San Lucia v Tokio je bila pri predlanskem potresu popolnoma uničena, nato nanovo zgrajena in sedaj po požaru spet uničena.

Na koncu leta 1924. je bilo na zemlji 1.192.550 km železnic; na Ameriko jih pride več kot polovica, 598.000, na Evropo 368.000, Azijo 125.000, Afriko 51.000, drugo pa na Avstralijo.

Nova turška postava zahteva obvezno nošnje doma izdelane obleke in čevlje za vse člane parlamenta, za župane, učitelje, vladne uradnike, za armado in za policijo. V treh mesecih morajo biti vse spremembe izvedene, sicer grozi velika kazen in zaplema obleke ali čevljev.

Turška vlada je prepovedala barvati hiše z modro-belo barvo, ker je ta barva grška in bi bili Turki lahko razžaljeni.

Na krovu ladje »Olympic« je prišla iz Angleške v Newyork dveletna Suzi Kuželovič, brez spremstva, poslana kot zavoj.

V spomin na petindvajsetletnico vlade italijanskega kralja bodo zgradili v Milanu zavod za proučevanje raka; vsako leto zahteva ta strašna bolezen 25.000 žrtv. Brazilski Italijani so poslali 300.000 lir.

Na smuški turi pri Zermattu (Švica) je zadel vodnik ob skalo in si zlomil nogo. Spremljevalci so leteli po pomoč. Dobro vedo, da bo zmrznil, če bo čakal na rešitev, si je pritril vodnik smuči na roke in je drsel po silno strmih pobočjih v dolino. Tam ga je dobila rešilna ekspedicija, ki je ravno odhajala. Sicer bi bilo res prepozno.

V Milanu so aretirali tolpo, ki je v par mesecih spravila v promet pol milijona ponarejenega denarja po pet lir. Naši romarji v Rim morajo najbolj paziti na ponarejeni denar, kajti v tem oziru so Italijani mojstri vseh mojstrov.

Dva sedemdeset let stara kmeta sta stavila, da bosta šla iz domačega kraja peš v Milan, gledat predstavo v gledališče della Scala, da bosta tam predstavo stoje poslušala in odšla takoj nazaj, brez jedi in ne da bi se usedla. Pot v Milan je bila dolga 46 km, nazaj tudi, skupaj 92 km! Stavo sta dobila.

Mihael Lapuh
Ludmila Jenčič
poročena.

Škofja Loka — Loka pri Žid. mostu.
V Ljubljani, dne 2. februarja 1925.

Sportni teden.

Največji francoski sportni list je L'Auto. Vsake leto priredi tek povprek po deželi (cross-country). Zadnji tak tek se je vršil preteklo nedeljo. Časopis je priobčil podrobnosti, ki nam kažejo, kako veličanska je bila prireditev. Oglasilo se je bilo 2350 tekmecev. Treba je bilo napraviti 800 obiskov in pisati 2000 pism. Za pritrditve startnih števil so porabili 4700 igel varnic in 165 metrov platna. Za red in varnost je skrbelo 250 policistov, 45 jezdecov in 250 komisarjev. Ročnih prevoz so napravili 300, zastavic 350, zastav 48. Za označenje tekališča je bilo v službi pet avtomobilov, porabili so 47 vreč žaganice, delalo je pa na tekališču 10 delavcev in 123 komisarjev.

Večkrat smo pisali, da je v skoku s palico v višino rekordiral v Tokio Amerikanece Spearov s 4-22, da mu pa rekorda niso priznali. Znameniti lahki atlet Myrhae, ki je prišel pravkar z gostovanja na Japonskem v Ameriko, pripoveduje v finskih listih (je Finec, imejtelj prejšnjega rekorda v metu s kopljem, 63-10), da Spearov sploh ni skočil 4-22, temveč »samo« 4-12. Drugi spet trdijo, da je višina 4-22 prava. Naj bo, kakor hoče, ker ni bilo kontrolne komisije zraven, ostane na vsak način stari rekord Norvežana Hoffa, 4-21. — O škotskem pastorku Liddellu, olimpskem zmagovalcu v teku na 400 metrov (47-8), smo poročali, da je hotel iti za mistionarja v Ameriko. Če takrat smo

dvomili, da bi res šel; take športne okolice, kakor jo nudi Anglija oz. Škotska, ne zapustimo kar tako. In res, sedaj beremo, da bo ostal doma in da bo kmalu spet startal. — Nurni nam je pa popolnoma zapri sapo; toliko novih rekordov je napravil v par tednih, da komaj še sledimo. Njegovi uspehi so podžigali Ritolo, Nurmijevega finskega rojaka, da je tudi on šel z vso vno na delo in je zadnjič zvišal prav mladi Nurmijev rekord na 5000 m v 14 : 44-6 (v zaprtem prostoru) na 14 : 39-8. Prihodnjic bomo sestavili vse nove Nurmijeve rekorde. Zanimivo je, da je dal v teku na 2000 yardov Amerikanec Wilsonu 100 yardov naprej, da ga pa ni mogel dohiteti in je ostal en yard za njim. Novi čas pa seveda svetovni rekord, 5 : 0-8. — Murchisonov tek na 100 m (Murchison je eden najboljših svetovnih sprinterjev) je opazoval Nurni z največjim zanimanjem; šel je pogledat Murchisonove čevlje, če ni notri morda kak mehanizem. — Pravijo, da bo prišel Paddock na svoj svetovni turnej tudi na Nemško in bo spet tekmoval z izbornim nemškim sprinterjem Houbenom. Lani je bil Houben boljši.

Kakor govori v lahki atletiki ves sportni svet o Nurmiju in Ritoli, tako v težki atletiki o mladem Francozu Rigoulot. Komaj zaznamujemo en rekord, že pride poročilo o drugem. Reklji smo, da je imelo rekord 120 kg v obojernoem potegu več atletov, zadnji med njimi Rigoulot sam. Sedaj ga je zvišal Rigoulot na 120-5 kg, sicer samo za pol kilograma, a 120-5 je več kot 120. Tako kraljuje sedaj sam. Kajti Maspoljevih 125 kg ni nihče kontroliral. V obojernoem snuku s prostim doprskim dvigom je prišel Rigoulot zadnje nedelje na 155-5 kg. Še tri kilograme in ne bo o svetovnem rekordu nobenega spora več (Gaessler 157-5 kg. — Nemece Mese (poresna teža) je sunil obojerno 110 kg, nov nemški rekord. — V Sofiji je umrl v 52. letu sloviti bolgarski rokoborec Petrov, večletni sobojevnik Eberlov, Kochov, Poddubnjev itd.

Kaj neprijetno je bil presenečen bokser Dundee, ko je stopil na ameriška tla in mu je ameriška bokerska zveza izročila odlok, da začasno ne sme več boksat. Tako strogi so tam. Francoska bokerska zveza ga je pa diskvalificirala za vse življenje in prosil druge zveze, naj ji sledijo. Dundee se izgovarja, kar se more, pa ne bo nič pomagalo. Malo je že priznal, da ga je v Ameriko (po leg ženine bolezn) vlekel tudi boj z dosedanjim mojstrom lahke teže Leonardom. Vse to je sedaj padlo v vodo, vsaj zaenkrat. — Dobil je pa Bretonnel namesto Dundeeja drugega protivnika, Fritscha. Fritsch je zmagal po točkah. Kako bi bil zmagal šele Dundee! — Firpo je bil pred kratkim v Parizu za sodnika, in je njegovo ime zelo vlekel. — Zadnjič se je vrnila v naš »Sportni tedene« pri boksanju pomota: ne sme se reči »v deseturnem boju«, temveč v deseturnem boju« (runda ali kolo je tri minute). Je že to dosti.

13. berlinsko šestdnevno kolesarsko tekmo je dobil par Rütt-Aerts, druga sta bila Hahn-Fietz. — Na Nemškem bo letos 250 amaterskih kolesarskih prireditev.

Najboljši tenisaigravec vseh narodov, Amerikanec Filden, je izjavil, da po 1. februarju ne bo nič več igral. Tega dne igrata skupaj s Richardsom v Parizu. Tildenova izpoved se nam zdi prav tako malo resna kakor Liddellova.

Za prireditev zimske sportne olimpiade 1928 je nastal velik boj. Mednarodna olimpska zveza pravi, da se na Holandskem ne more prirediti, v Švici se pa ne sme, ker je Švica predaleč proč od Holandske. Pa je bil tudi Chamonix precej daleč od Pariza.

AMERIŠKE ZELEZNICE.

Amerika je dežela največjih oddaljenosti. Temu odgovarjajoče so se razvile tudi železnice. Vlaki vozijo tako, da potnikom kar najbolj olajšajo potovanje. V jedilnih vagonih se more obedovati kot v hotelu najbolj vrste. V vseh vlakih so uslužbenci občinstvu zelo na uslugo. Čim se potnik vsede, že pride zamorec in obesi površnik na klin, vlakne klobuk v papirnato vrečko in mu skuša sedež kar najbolj udobno prirediti. V spalnih kabinah se nahaja lep umivalnik, ki je zase oddeljen v vsaki taki umivalnici je po tucat brisač, košček v papir zavitega mila in dve pipi s toplo, oziroma mrzlo vodo. Spalne kabine so prirejene za tri potnike. V jedilnih vagonih se mora vzeti potnik papirnat kozareček. Po uporabi se kozarec uniči. V teh kabinah se sme kaditi, kar v ostalem skupnem delu vagona ni dovoljeno. Mnogi vlaki imajo oddelke za čitanje in pisanje. So tudi vlaki, kjer se je mogoče okopati. Ameriški vagoni so zaznamovani z imeni, ne s številkami kakor naši, n. pr.: »Shakerspeare«, »Phantom« itd. Kljub vsem tem ugodnostim je pa vožnja skozi ameriške prerije zelo mučna radi izredne vročine.

Poizvedovanja.

Izgubila se je lovska puška. Kdor jo je našel, se prosi, da jo odda proti nagradi v upravi lista.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nepozabna hčerka in sestra, gospodična

Svetina Santina

absolventinja Ljubljanske trg. akademije

dne 1. februarja 1925, previdena s svetotajstvi, po dolgi in mučni bolezni preminula.

Pogreb se vrši v torek, dne 3. februarja 1925 ob 4 popoldne iz hiše Zlatosti Gosposvetska cesta 6 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. februarja 1925.

Zalujoči:

Ivan in Cvetka, starši; Melita in Ana, sestri; Benjamin, brat.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega dobrega očeta, gospoda

Franc Ketteja

izrekamo za mnogoštevilno spremstvo na blagopokojnikovi zadnji poti našo najprisrčnejšo zahvalo!

St. Vid — Ljubljana, dne 31. januarja 1925.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI.

V neizrekljivi boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

Jernej Zajc

posestnik, trgovec in gostilničar

danes ob pol 6. uri zvečer, previden s tolažili sv. vere, po kratki, mučni bolezni, boguvdano zaspal v starosti 56 let.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v ponedeljek ob 4. uri popoldne.

Obrezija — Medija-Izlake, 31. januarja 1925.

Marija Zajc, roj. Allegro, soproga. — Minka, por. Grobljar, hči. — Natalija, vnukinja. — Dionizij Grobljar, zet. — Elza, nečakinja. — Joško in Martin, nečaka.

Brez posebnega obvestila.

Gospodarstvo.

Porast žitnih cen.

Tečaj pšenice in moke so dosegli rekordno višino. Po zadnjih dogodkih na ameriških in argentinskih trgih, kjer je nastopila panika, moramo govoriti o krizi žitne trgovine, kar nas lahko usodepolne posledice za gospodarstvo. Že od 1. 1898. ni bilo zabeleženih tako visokih tečajev kakor zadnje dni. In, kakor vse kaže, ni tja do poletja, ko se bo vršila na severni poluti žetev, pričakovati znatnega popusta cen, ker je zabeležena slaba žetev v skoraj vseh evropskih državah in deloma tudi azijskih. V zvezi s slabo letino in dvigom cen žitu in moki lahko nastane resno socialno ogroženje.

Prvi vzroki porastu cen so bili v poročilih o dosedanjem stanju posevkov v Argentini, o čemer smo že javljali v večeršnjem tržnem poročilu. Nikakor pa ne bi radi teh neugodnih poročil zrasle cene dosedanje rekordne višine, če ne bi imela svojih rok v igri spekulacija mednarodnih žitnih velesil. Te mednarodne žitne velevtrdke so dosegle po letu 1918. naravnost ogromno moč. Te velevtrdke imajo po vseh pristaniščih sveta svojo organizacijo in so se letos vrgle tudi na organizacijo srednjeevropskih žitnih tržišč. Veliko povpraševanje je dovedlo v zadnjem tednu decembra lani do porasta cen na srednjeevropskih tržiščih nad pariteto svetovnega trga. Istočasno se je začelo ponujati v Ogrski, Romuniji in Jugoslaviji tuje žito. Velike holandske in francoske velevtrdke so se instalirale na Dunaju (tudi v Beogradu) in nakupovale žito pri nas, oz. v oči srednji Evropi.

Znano pa je bilo, da je bila zadnja svetovna letina slaba, t. j. majhna. Evropski kontinent je potreboval še okoli milijona ton pšenice in naenkrat se je povpraševanje za par odstotkov povečalo. (Povečanje cenijo na 6 odstotkov.)

Barnes - skupina v Newyorku, ki kraljuje nad letošnjo spekulacijo, je doprinesla svoj delež in dosegla z raznimi operacijami na trgu rekordno višino cen.

To je bilo okoli 20. januarja. Istočasno pa se je pojavilo novo povpraševanje. Na ameriških tržiščih se je konstatiralo, da je neka angleška trdnica nakupila za 14 velikih tovornih parnikov žita in ga usmerila v baltička pristanišča na severu. Govori se tudi o neki svetovnozmani londonski mešetarški trdnici, da je v par dneh nakupila za sovjetsko vlado okoli 100.000 ton žita. Na drugi strani pa je bilo ob zapadni obali severnoameriških Združenih držav prodanih tudi mnogo žita v Sibiriji. Tudi na francoskem in angleškem trgu se je pojavilo povpraševanje po moki iz Rusije.

To novo povpraševanje Rusije je predvsem povzročilo rekordno stanje žitnih cen na svetu.

g Carinski dohodeki. V drugi desetini januarja t. l. so znašali carinski dohodeki 44.824 248 dinarjev napram 37.582.122 dinarjev v prvi desetini januarja 1925, oz. 34.069.395 dinarjev v drugi desetini meseca januarja 1924. — Od 1. aprila 1924 pa do 21. januarja 1925 so dosegli carinski dohodeki 1.384.097.374 dinarjev, med tem ko so od 1. aprila 1923 do 21. januarja 1924 znašali samo 1.373.069.457 dinarjev. — Carinarnice v Sloveniji so imele sledeče dohodeke: Ljubljana 3.919.131 dinarjev, Maribor 2.255.824 dinarjev, Jesenice 642 tisoč 868 dinarjev ter Rakek 176.923 dinarjev. Kakor je iz teh števil razvidno, je izvoz v Italijo zelo majhen.

g Proti prisilni poravnavi. Po časopisnih poročilih se bo uknil zakon o prisilni poravnavi še pred volitvami. Ta zakon je največ škodoval našemu kreditu v inozemstvu.

g Ne omalovažujmo se! Jugoslavija in Francija sta pripravili za letošnje leto več načrtov v svrhu ekonomskega zblizanja obeh držav. Eden teh načrtov je reprezentativna jugoslovanska razstava na vzorčnem velesojmu v Lyonu, ki se vrši od 2. do 15. marca t. l. Naša država plača najemnino za skupne razstavne prostore, nosi transportne in sploh vse stroške, tako da se reprezentira naš razstavljalec popolnoma brezplačno. Pozivu, da sodeluje na tej reprezentativni razstavi, se je odzvala industrija iz vseh krajev naše države, samo v Sloveniji, centru naše industrije, je rezultat negativen. Naši pridobitni krogi motivirajo svojo pasivnost, češ, za nas nima to pomena. Taka trdnica je nesmiselna. Namen razstave pač ni ta, da bi se tamkaj pridobilo nov trg za našo produkcijo, razven morda za nekaj branž. Namen je pokazati Franciji našo industrijo. To je glavni cilj te propagandne akcije, katere naj se poslužijo vsa naša podjetja. Nečastno bi bilo za slovensko gospodarstvo, da bi bile na lyonskem sejmu zastopane vse pokrajine naše države, samo Slovenija ne. Ker je čas lila kratak, časa je namreč samo še en teden, je nujna odločitev potrebna. Interesanti dobijo vsa tozadovna pojasnila v uradu Ljubljanskega velesojma.

g Izvoz premoga iz Češkoslovaške v Jugoslavijo. Lani je Češkoslovaška izvozila v Jugoslavijo: 18.376 ton rjnega premoga (1923. leta 23.075 ton), 31 ton rjnega premoga (leta 1923. 540 ton), 12.565 ton koksa (22.426 ton v letu 1923) ter 85 ton briketov (v letu 1923. 40 ton). Kakor je iz teh podatkov razvidno, je izvoz premoga iz Češkoslovaške v Jugo-

slavijo bil v l. 1924 znatno manjši od onega v letu 1923.

g Češkoslovaški izvoz tekstilij. Lani je Češkoslovaška izvozila za 4300 milijonov Kč proizvodov svoje tekstilne industrije. Najboljši odjemalec češkoslovaške industrije je bila Avstrija, ki je kupila za 1.377 milijonov Kč češkega blaga, potem Nemčija za 665 milijonov Kč. Na to sledi Ogrska, ki je kupila za 547 milijonov Kč. Na četrtem mestu med kupci češkoslovaškega blaga stoji Jugoslavija s vsoto 368 milijonov Kč.

g VI. mednarodni trgovski semenj v Bruslju. V Bruslju se vrši od 25. marca do 8. aprila 1925 VI. oficijelni mednarodni trgovski velesojm. Prospekti so na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice in Ljubljani.

g Nemška zunanja trgovina. V teku meseca decembra lani je Nemčija uvozila za 1309 milijonov zlatih mark blaga, izvozila pa za 740 milijonov napram 1048 milijonom, ozir. 643 milijonom v novembru 1924. — Skupno je lani dosegel nemški uvoz 9317 milijonov zlatih mark, a izvoz 6567 milijonov, tako da izkazuje bilanca nemške zunanje trgovine za preteklo leto pasivnost v znesku 2750 milijonov zlatih mark.

g Bilanca švicarske zunanje trgovine v letu 1924. Lani je znašala vrednost uvoza v Švico 2483 milijonov frankov, izvoza pa 2001 milijon. Potemtakem je bila švicarska zunanja trgovina v letu 1924 pasivna za približno pol milijarde frankov.

Borze.

31. januarja 1925.

DENAR.

Zagreb. V prostem prometu notirajo: Italija 256.25 (denar brez blaga) (259.70—257.70), London 259 (297.25—293.50), Newyork 61.50 (blago) (60.83—61.83), Pariz 3.32 (blago) (3.2750—3.3250), Praga 1.83 (blago) (1.8125), Dunaj 0.08675 (blago) (0.0857—0.0877), Curih 11.8750 (blago) 11.81—11.91.

Curih. Belgrad 8.4230 (8.45), Budimpešta 0.0072 (0.0072), Berlin 1.2330 (1.2350), Italija 21.65 (21.57), London 24.8450 (24.8250), Newyork 518.10 (518.10), Pariz 28.11 (28.01), Praga 15.7350 (15.4250), Dunaj 0.0073 (0.0073), Bukarešt 2.6450 (2.70), Sofija 3.75.

Praga. Devize: Lira 141.62, Zagreb 55.25, Pariz 184.25, London 162.425, Newyork 33.80.

Newyork, 30. jan. Belgrad 163.50, London 479.50, Pariz 542, Curih 19.30.

BLAGO.

Dunaj. Efektii: Alpine 415.000, Grenitiz 139.000, Kranjska industrijska družba 770.000, Trboveljska družba 472.000, Hrvatska eskompl. banka 160.000, Leykam 116.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 67.000, Mundus 908.000, Slavonija 65.500.

Newyork, 30. jan. Pšenica 232.50, koruza 147.25.

Chicago, 30. jan. Pšenica za maj 203 $\frac{1}{2}$ %, za julij 170 $\frac{1}{2}$ %, za september 155 $\frac{1}{2}$ %; koruza za maj 135 $\frac{1}{2}$ %, za julij 136 $\frac{1}{2}$ %, za september 136 $\frac{1}{2}$ %.

Novi Sad. Pšenica 500, koruza 212—215, moka bazis >0< 690.

Zdravstveni vestnik.

Serum proti ošpicam. Ni še mnogo let, kar so prvi uporabljali tak serum Francoze; dr. Degkwitz v Monakovem je pa v zadnjih 6 letih točno izdelal metodo njegovega pridobivanja in uporabljanja. Ošpice v splošnem niso težka nalezljiva bolezen, vendar pa utegnejo imeti v posameznih primerih tudi prav hude posledice. Zlasti nevarne so malim, rahitiznim in pa takim otrokom, ki imajo v sebi že kal tuberkuloze in škrofuloze. Najnevarnejše so pa v dečkih bolnicah in dečkih domovih, kjer se otroci, oslabiljeni od ošpic, medsebojno nalezajo drug od drugega še vseh mogočih drugih boleznih, ki jim povzročajo dolgočasno hiranje ali smrt. Od dneva, ko se otrok ošpic nalezne, pa do dneva, ko se pojavijo prvi znaki obolenja, poteče 10—11 dni. Ako se v prvih 6 dneh te takozvane inkubacijske dobe injicira otroku serum, se otrok s sigurnostjo obvaruje pred obolenjem, kvečjemu se pojavijo ošpice v tako mili obliki, da se komaj spoznajo. Serum se pridobiva iz krvi otrok, ki so ravno ozdraveli po ošpicah in ki so drugače popolnoma zdravi. Mnogišina krvi, ki se v to svrhu otroku odvzame, je malenkostna (največ 60 gramov) ter se otroku to sploh ne pozna. Tudi v Ljubljani imamo že večje število plemenitih otrok, ki so s privoljenjem uvidenih starišev žrtvovali nekoliko svoje krvi, da pomagajo ohraniti zdravje drugim, ne srečnejšim otrocišem. Pridobivanje seruma proti ošpicam je organiziral zavod za socialno-higiensko zaščito dece v Ljubljani s sodelovanjem otroškega oddelka splošne bolnice (otroške bolnice), drž. hig. zavoda in stalne bakt. stanice. Dragoceni serum se bo uporabljal pred vsem v otroških internatih, bo pa na razpolago tudi uradnim zdravnikom za njihovo službo in privatnim zdravnikom za njihove paciente. Iz event. dohodkov od strani privatnih zdravnikov se bodo nabavila darila otrokom, ki so darovali svojo kri.

Kje bomo volili v Ljubljani.

I. volišče — Solaki okraj (od Kodeljevega do Strossmayerjeve ulice) — v II. državni gimnaziji, Strossmayerjeva ulica 1:

Ambrožev trg — Baraka pri mestni klavnici — Ciril Metodova ulica — Delarnska ulica (sedaj Potočnikova ulica) — Domobranska cesta — Za gradom št. 9 in 11 — Cesta na Kodeljevo (sedaj Povšetova cesta) — Kumarnska ulica — Mesarska cesta — Vojvode Mišičeva cesta (sedaj Mišičeva cesta) — Mišičeva cesta (prej Vojvode Mišičeva cesta) — Poljanska cesta od št. 14 do konca — Poljanski nasip od št. 16 do konca — Potočnikova ulica (prej Delarnska ulica) — Povšetova cesta (prej Cesta na Kodeljevo) — Stara pravda — Strossmayerjeva ulica — Tomšičeva ulica — Dr. Valentin Zarnikova ulica (sedaj Zarnikova ulica) — Zarnikova ulica (prej Dr. Valentin Zarnikova ulica) — Zrinjskega cesta — Živnozdravska ulica.

II. volišče — Solaki okraj (ostali del) in magistratni okoliš do Tranče — v Mestnem domu:

Barvarska steza — Cankarjevo nabrežje — Kapiteljska ulica — Ključavničarska ulica — Kopitarjeva ulica — Krekov trg — Krojaška ulica — Lingarjeva ulica — Lončarska steza — Mestni trg — Ozka ulica — Pogačarjev trg — Poljanska cesta od št. 2 do 13 — Poljanski nasip od št. 2 do 14 — Ribja ulica — Semeniška ulica — Na stolbi — Streliška ulica — Stritarjeva ulica — Strmi pot — Pred škofijo — Solski drevored — Studentovska ulica — Pod trančo — Vodnikov trg.

III. volišče — St. Jakobski okraj, I. del, do Florijanske cerkve — v Šentjakobski šoli:

Sv. Florijana ulica do št. 18 na desni ter do št. 25 na levi strani — Gallusovo nabrežje (prej Sv. Jakoba nabrežje) — Grajska planota — Grudnov nabrežje (prej Pred prulami) — Sv. Jakoba nabrežje (sedaj Gallusovo nabrežje) — Sv. Jakoba trg — Merosodna ulica — Reber — Rožna ulica — Stari trg — Stiška ulica (prej Zatiška ulica) — Trubarjeva ulica — Vodna steza — Zatiška ulica (sedaj Stiška ulica) — Zvezdarska ulica — Zabjak.

IV. volišče — St. Jakobski okraj, II. del, do Gruberjevega kanala — v mestni osnovni šoli na Prulah:

Baraka na Prulah — Sv. Florijana ulica od št. 20 na desni ter od št. 27 na levi do konca — Ulica na Grad — Za gradom št. 1, 3 in 4 — Gruberjevo nabrežje — Hrenova ulica — Janežičeva cesta — Karlovska cesta — Osojna pot — Praprotnikova ulica — Privoz — Prule — Sodarska steza — Sredina — Tesarska ulica — Vožarski pot — Zvonarska ulica.

V. volišče — Trnovo — v mestnem otroškem vrtcu, Cerkvena ulica 21:

Pri brvi — Cerkvena ulica — Cesta dveh cesarjev — Mala čolnarska ulica — Velika čolnarska ulica — Gerbičeva ulica (prej Pot na pasji brod) — Jelovškova ulica — Jeranova ulica — Karadžičeva ulica — Karunova ulica — Kolezijska ulica, nova (prej Kopališka ulica) — Kolezijska ulica, stara (sedaj Razlagova ulica) — Pred konjušnico — Konjušnja ulica (sedaj Svabičeva ulica) — Kopališka ulica (sedaj Kolezijska ulica, nova) — Koskeška ulica — Lampetova ulica — Cesta v mestni log — Cesta na loko — Mencingerjeva ulica — Mivka (prej Mivka, Na Mivki) — Opekarska cesta — Pot na pasji brod (sedaj Gerbičeva ulica) — Pot na Rakovo jelšo — Razlagova ulica (prej Kolezijska ulica, stara) — Razpotna ulica — Riharjeva ulica — Veltki stradon — Staretova ulica — Stranska pot — Svabičeva ulica (prej Konjušna ulica) — Trnovska ulica — Trnovski pristan — Valjavčeva ulica — Vogelna ulica — Zelena pot — Zeljarska ulica.

VI. volišče — Krakovo in I. del Dvorskega okraja do Cojzove in Rimske ceste — volivci A—L — v mestni šoli na Cojzovem grabnu:

Aškerčeva cesta — Baraka ob Aškerčevi cesti — Bičevje (prej Na bičevju) — Bogiščeva ulica — Cojzova cesta — Dobrilovala ulica — Emonska cesta — Glinška ulica — Gorupova ulica — Gradaška ulica — Groharjeva cesta — Kladezna ulica — Krakovska ulica — Krakovski nasip — Langusova ulica (prej Tobačna ulica) — Lepi kot — Marmontova ulica — Mirje — Murnikova ulica — Rečna ulica — Rimska cesta — Tobačna ulica (sedaj Langusova ulica) — Tržaška cesta — Verstovškova ulica — Vrtna ulica.

VI. a volišče — Krakovo in I. del Dvorskega okraja do Cojzove in Rimske ceste — volivci M—Z — v mestni šoli na Cojzovem grabnu: Iste ulice kakor v VI. volišču.

VII. volišče — Dvorski okraj, II. del, med Cojzovo in Rimsko cesto do Nunske ulice in Kongresnega trga — v državni realki:

Bleiweisova cesta št. 1 do 15 na desni ter št. 4 do 12 na levi strani — Borštnikov trg (prej Pred igriščem) — Erjavčeva cesta — Gospiska ulica — Gradišče — Gregorčičeva ulica (prej Simon Gregorčičeva in Hilšerjeva ulica) — Hilšerjeva ulica (sedaj Gregorčičeva ulica) — Pred igriščem (sedaj Borštnikov trg) — Igriška ulica — Kričevniška ulica —

Levstikova ulica št. 19 in 21 — Marksov trg (prej Turjaški trg) — Salendrova ulica — Soteska — Turjaški trg (sedaj Marksov trg) — Valvazorjev trg — Vegova ulica — Vrtača — Zagata — Ziljskega ulica.

VIII. volišče — Dvorski okraj, III. del, med Nunsko ulico in Kongresnim trgom do Aleksandrove ceste — v mestnem dekliškem liceju:

Aleksandrova cesta, leva stran — Ašbetova ulica — Beethovnova ulica brez št. 15 in 16 — Bleiweisova cesta od št. 16 do 27 — Breg — Čevljarska ulica — Dvorni trg — Gledališka stolba — Gledališka ulica št. 1, 2 in 4 — Jurčičev trg — Knafljeva ulica — Kocenova ulica — Kongresni trg — Levčeva ulica — Levstikova ulica, brez št. 19 in 21 — Marijin trg št. 1, 2 in 3 — Muzejski trg — Nunska ulica — Orožnova ulica — Prešernova ulica, leva stran — Cesta na Rožnik — Cesta v Rožno dolino (prej Pot v Rožno dolino) — Rutarjeva ulica — Svetčeva ulica — Selenburgova ulica — Štirbčeva ulica — Strekljeva ulica — Šubičeva ulica — Večna pot — Viška ulica — Wolfova ulica — Zadržna ulica (sedaj Žitnikova ulica) — Židovska steza — Židovska ulica — Žitnikova ulica (prej Zadržna ulica).

IX. volišče — Kolizejski okoliš — med Aleksandrovo in Dunajsko cesto — volivci A—L — v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici 10:

Aleksandrova cesta, desna stran — Baraka ob velesojmišču — Beethovnova ulica št. 15 in 16 — Bežigrad — Bleiweisova cesta od št. 28 do konca — Dunajska cesta, leva stran — Dvořakova ulica — Einspielerjeva ulica — Gajeva ulica — Gledališka ulica brez št. 1, 2 in 4 — Gledališka ulica, podaljšana (prej Anton Knezova ulica) — Cesta na gorensko železnico (sedaj Vošnjakova ulica) — Gospodarska cesta — Anton Knezova ulica (sedaj podaljšana Gledališka ulica) — Kobariška ulica — Kolizejska ulica (sedaj Puharjeva ulica) — Krsnikova ulica — Mahničeva ulica — Puharjeva ulica (prej Kolizejska ulica) — Tomanova ulica — Pod turnom — Vošnjakova ulica (prej Cesta na gorensko železnico).

IX. a volišče — Kolizejski okoliš — med Aleksandrovo in Dunajsko cesto — volivci M—Z — v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici 10: Iste ulice kakor v IX. volišču.

X. volišče — Kolodvorski okraj, I. del, med Dunajsko cesto in Kolodvorsko ulico — v jušni palači:

Baraka ob Vilharjevi ulici (prej Dovozni cesti) — Cigaretova ulica — Dalmatinova ulica — Dovozna cesta (sedaj Vilharjeva ulica) — Dunajska cesta, desna stran — Franciskanska ulica — Kržičeva ulica — Linhartova ulica — Marijin trg št. 4 — Miklošičeva cesta — Kralja Petra trg — Pokopališka cesta — Pražakova ulica — Prešernova ulica, desna stran — Sodna ulica (sedaj Tavčarjeva ulica) — Tavčarjeva ulica (prej Sodna ulica) — Janex Trdinova ulica (sedaj Trdinova ulica) — Trdinova ulica (prej Janex Trdinova ulica) — Vilharjeva ulica (prej Dovozna cesta).

XI. volišče — Kolodvorski okraj, II. del, med Kolodvorsko ulico in Resljevo cesto — v lenskem učiteljsku na Resljevi cesti 10:

Copova cesta št. 10 — Cesta na južno železnico (sedaj Masarykova cesta — Kolodvorska ulica — Komenskega ulica od št. 1 do 9 na levi ter od št. 2 do 16 na desni strani — Masarykova cesta (prej Cesta na južno železnico) — Obrežna steza — Sv. Petra cesta od št. 1 do 33 na levi ter od št. 2 do 32 na desni strani — Sv. Petra nasip od št. 1 do 31 — Prečna ulica — Slomškova ulica od št. 1 do 7.

XII. volišče — Kolodvorski okraj, III. del, med Resljevo in Vidovdanske ceste — v meškem učiteljsku na Resljevi cesti št. 10:

Baraka ob Resljevi cesti — Copova cesta št. 16, 19 in 21 — Komenskega ulica od št. 13 oz. 26 do konca — Karol Kotnikova ulica (sedaj Kotnikova ulica) — Kotnikova ulica (prej Karol Kotnikova ulica) — Metelkova ulica — Sv. Petra cesta od št. 34 do 48 na desni ter od št. 37 do 47 na levi strani — Sv. Petra nasip od št. 35 do 47 — Radečkova cesta (sedaj Vidovdanska cesta) — Resljeva cesta — Slomškova ulica od št. 9 do konca — Tabor št. 12 — Vagoni na kolodvoru — Vidovdanska cesta (prej Radečkova cesta).

XIII. volišče — Kolodvorski okraj, IV. del, med Vidovdanske in Ahacljevo (sedaj Jegličeva cesta) — v šoli na Ledini:

Ahacljeva cesta, leva stran (sedaj Jegličeva cesta) — Baraka na Friškovicu — Baraka ob Sv. Martina (sedaj Kette-Murnovi) cesti — Friškovec — Med hmeljniki — Hrvatski trg — Hirska ulica — Jegličeva cesta (prej Ahacljeva cesta, leva stran) — Kette-Murnova, leva stran od železniškega podvoza (prej Sv. Martina cesta) — Lipičeva cesta — Maistrova ulica (prej Vojaška ulica) — Sv. Martina cesta, leva stran do železniškega podvoza (sedaj Kette-Murnova cesta) — Sv. Petra cesta od št. 50 na desni ter od št. 55 do konca — Sv. Petra nasip od št. 49 do konca — Prisojna ulica — Škofja ulica — Tabor brez št. 12 — Usnjarska ulica — Vagoni pri Sv. Križu —

Vojaška ulica (sedaj Maistrova ulica) — Vrhovčeva ulica — Vrazov trg (prej Stanko Vrazov trg) — Stanko Vrazov trg (sedaj Vrazov trg) — Župnijska ulica.

XIV. volišče — Vodmatski okraj — v mestnem zavetlišču za onemogle v Japljevi alii 2: Ahaceljeva cesta, desna stran (sedaj Jegličeva cesta, desna stran) — Baraka ob Kolinski tovarni — Bohoričeva ulica — Cegnarjeva ulica — Ciglarjeva ulica — Grablovičeva ulica — Hoizapflava ulica — Hrovatova ulica — Japljeva ulica — Jegličeva cesta, desna stran (prej Ahaceljeva cesta, desna stran) — Jenkova ulica — Koryikova ulica — Ketto-Murnova cesta, desna stran do železniškega podvoza (prej Sv. Martina cesta, desna stran do železniškega podvoza) — Sv. Martina cesta od železniškega podvoza do konca — Močnikova ulica — Poljska cesta — Ravnikarjeva ulica — Stara pot — Vodmatski trg — Za vrta — Zalokarjeva ulica — Zaloška cesta.

XV. volišče — Predkraji — v vrtnem salonu gostilne pri Češnovarju na Dolenjski cesti 3: Črna vas — Dolenjska cesta — Galjevica — Hauptmanca — Hrdeckega vas — Ilvica — Ižanska cesta — Orlova ulica — Rakovniška ulica.

XVI. volišče — Šiška z Vodovodno in Hranilniško cesto — volilci A-J — v šišenski šoli: Aleševčeva ulica — (prej Slovenska cesta) — Aljaževa ulica (prej Planinska ulica) — Celovška cesta — Dermotova ulica (prej Poljska ulica) — Dolinska steza — Drenikov vrh —

Frankopanska ulica — Gasilska cesta — Hranilniška cesta — Janševa ulica (prej Kavškova ulica, vzhodni del) — Sv. Jerneja cesta — Kamniška ulica — Kavškova cesta, vzhodni del (sedaj Janševa ulica) — Kmetijska ulica (sedaj Verovškova ulica) — Knezova ulica — Kolodvorska cesta (sedaj Medvedova cesta) — Koslerjeva ulica (sedaj Malgajeva ulica) — Lepodvorska ulica — Malgajeva ulica (prej Koslerjeva ulica — Maurerjeva ulica — Medvedova cesta (prej Kolodvorska cesta) — Nova ulica — Planinska ulica (sedaj Aljaževa ulica) — Podmilščakova ulica (prej Vodovodna cesta v Sp. Šiški) — Polakova ulica (prej Železniška ulica) — Poljska ulica (sedaj Dermotova ulica) — Savska ulica — Slovenska cesta (sedaj Aleševčeva ulica — Šolska ulica

(sedaj Železnikarjeva ulica) Stajerčev grič — Tržna ulica — Verovškova ulica (prej Kmetijska ulica) — Vodnikova cesta — Vodovodna cesta v Ljubljani — Vodovodna cesta v Sp. Šiški (sedaj Podmilščakova ulica) — Železnikarjeva ulica (prej Šolska ulica) — Železniška ulica (sedaj Polakova ulica) — Zibertova ulica.

XVII. volišče — Šiška z Vodovodno cesto in Hranilniško cesto — volilci K-P — v šišenski šoli: Iste ulice kakor v XVI. volišču.

XVIII. volišče — Šiška z Vodovodno in Hranilniško cesto — volilci R-Z — v šišenski šoli: Iste ulice kakor v XVI. ozir. XVII. volišču.

MALI OGLASI
Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znakom!

POSTEN MLADENIČ
srednjih let, išče trajno službo kot HLAPEK na deželi ali v mestu. Je zdrav in priden. Ponudbe na upravo »Slovenca« do 4. t. m. pod šifro »Mladenič« št. 636.

DEKLICA, stara 16 let, gre takoj k boljši šivilji kot učenka. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 634.

SIVILJA
za vse damske obleke in plašč, moderniziranje stare in nove, se priporoča. Gro po hišah. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 638.

DVA UČENCA
za krojaško obrt sprejme Zupančič, p. št. Vid šte. 54 nad Ljubljano. 631

Sprejemem UČENCA
za podobarstvo pozlarsko obrt. — Hirana in stanovanje v hiši. HROVAT DRAG., Domžale št. 62. 601

SIVILJA se priporoča za šivanje oblek in perila na domu. Naslov v upravi št. 623.

Krojaški vajec
najraje iz ljubljanske okolice, se sprejme. Taki imajo prednost, ki so se že učili. Smole, št. Vid — Vižmarje.

Kupi se že rabljen, a dobro ohranjen PISALNI STROJ. — Ponudbe pod šifro »O. P.« št. 543 na upravo lista.

PRODAJALKA
galanterijske stroke, izvečena tudi v predtiskariji, išče službe. — Ponudbe se prosil na upravo lista pod »Takoj«.

Kontoristinjo
veščo popolnoma strojepisja, slovenskega in nemškega jezika, stenografije ter vseh pisarniških del. IŠČE takojšnja veletrgovina za takojšnji nastop. Plača po dogovoru. Ponudbe zanesljivih moči s prakso na »Poštni predal 5« — Ljubljana.

Skladiščnik
neoporekljive preteklosti — energičen, z večlet. prakso, vešč vseh manipulacij z okrošilim in rezanim lesom, se sprejme. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo potrošev na »Parno žago in parket. tovar. V. Scagnetti, Ljubljana. Istotam se sprejme tudi praktikant. 426

2 čevljiarska VAJENCA
pod prav ugodnimi potoči sprejemem takoj. — JAKOB TORKEAR, Gorje pri B. edu.

Na DAN VOLITEV si lahko **gasite žejo**
s pristnimi brezalkoholnimi sokovi (malinovec, bezgovec in dr.), ki jih dobite (osebno ali po pošti) pri »SVETI VOJSKI« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. 618

POZOR! POZOR!
TRGOVCI in GOSTILNICARJI!
Jedilno namizno orodje v veliki izbiri nudi po najnižjih cenah veletrgovina OSVALD DOBEIC, Ljubljana Sv. Jakoba trg št. 9.

PREMOG trbovelj ki, lbojki, črnomajski, drva, inozemski k les, oglje, šlez jakse brikete dobavja ILIRIJA Ljubljana Kralja Petra trg. 8. tel. 220 21-štilo tudi na obroke.

Lepo posestvo
v sredi lepega, prometnega trga ob železnici, blizu mesta Celje, se radi izselitve prodaja. Obstoji iz lepe enonadstropne hiše z 8 sobami, sposobno za vsako TRGOVINO, veliko gosp. poslopje itd. Zraven 2½ hekt. vrta sadonosnika, njiv in travnikov, vse arondirano. — Več se izve v Realitetni pisarni Arzenšek & Komp., Celje — Kralja Petra cesta šte. 22.

JEDILNA SOBNA OPRAVA
iz trdega lesa, velika kredenca, velika miza z 10 stoli ter 2 stojala za cvetice. napredaj za Din 3000.— ANT. DERNIČ, izdelovatelj orgel, Radovljica. 578

Hiša napredaj
poleg največje tovarne na Kranjskem, najbližja, pripravna za vsako obrt. — Naslov v upravi lista pod šte. 591.

Šivane ODEJE (kovtre)
lepo izdelane, iz prvovrstnega materiala, prodaja in razpošilja po povzetju Roufepkal a 170 D klot 220 D, medo 260 D. — Manufaktur KRISPER, Ljubljana, Rožna ulica št. 19. 474

Jelka
je omogočena stroje lahko dele.

POSESTVO
v BANJALUKI (Bosna), ki sestoji iz 21 hektarov kullivirane zemlje in dveh hiš, je napredaj. Zraven je trgovina, trije hlevi, dve šupi, senica, veliko žitno skladišče, dalje urejen vinograd s 4000 trtami, dober sadonosnik, posebno slive. Posestvo leži ob glavni cesti pri progi gozdne železnice v bližini parne žage. — Na plačilne ugodnosti se lahko računa. Nadaljnja pojasnila daje lastnik HASAN BEG DŽINIČ, Banjaluka, Bosna. 571

700 šamot opeke
po ugodni ceni napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 592.

Pozor kmetje!

Kdor želi kopati VODNJAK, naj se obrne na JAKOBA BOHELJ, DOBROVA 22 pri Ljubljani.

Jakob Janež

Je 55 let oblastvenih koncesijonirani vodnjaški mojster Ljubljana, Hrdeckega vas 32

namanja, da je v Sloveniji edino le on upravljen napraviti in popravljati vodnjake ter vodovode. — Ker so se razni ljudje, ki niso bili v vodnjaški stroki zadostno izobraženi, pripravi vodnjaka smirno ponesrečili, zaradi tega se mora svariti vsakega, da odda samo njemu vodnjaška dela v izvršitev.

Mesto HIŠNIKA

se sprejme. Vajen je tudi raznih del. — Družina brez otrok. Sporočila na upravo lista pod šifro »Hišnik« 595.

JEDILNA SOBNA OPRAVA
iz trdega lesa, velika kredenca, velika miza z 10 stoli ter 2 stojala za cvetice. napredaj za Din 3000.— ANT. DERNIČ, izdelovatelj orgel, Radovljica. 578

Hiša napredaj

poleg največje tovarne na Kranjskem, najbližja, pripravna za vsako obrt. — Naslov v upravi lista pod šte. 591.

Šivane ODEJE (kovtre)
lepo izdelane, iz prvovrstnega materiala, prodaja in razpošilja po povzetju Roufepkal a 170 D klot 220 D, medo 260 D. — Manufaktur KRISPER, Ljubljana, Rožna ulica št. 19. 474

IOS. PODKRAJSEK

LJUBLJANA JURCIČEV TRG
priporoča svojo bogato zalogo vsakevrstnih pletenin modnega blaga ter perila, potrebnih za šivilje — vse po znanih cenah. Pismena naročila točno z obratno pošto

DOSLEJ
se je naznanilo 63 oseb, da so potom prve ali druge številke »Fortune«, časopisa za natečaje in posredovanje SLUŽB (uprava Onjček L.) dobili službe, ki so jih iskali. Brezplačnih listov na ogled ne pošiljamo. Povzetje izključeno. — Posamezne številke po 10 dinarjev, mesečno 35, četrtletno 100 Din. 451

Hiša z gostilno

na dobrem, prometnem kraju, v večjem mestu Jugoslavije, napredaj. — Vprašnje s šifro S. O. 100 na »INTER-REKLAM«, d. d. OSJER — Kapucinska ulica šte. 8.

Dražba hrastovja.

Kolegijski kapitelj v Novem mestu prodaja 40—50 hrastov nad 30 cm prsne debelosti potom pismene dražbe v svojem gozdu »na Paki« ob Krki poleg železnice Novo mesto —Straža. — Pismene ponudbe je poslati do vatelega 15. febr. — Prodajni pogoji se izvedo pri oskrbništvu.

Stavb. parcela

v izmeri 782 m², oddaljena 100 m od župne cerkve Šent Vid, 5 minut od kolodvora Šent Vid—Vižmarje, zraven Ljudske šole, pripravna za gradbo vile, se ugodno prodaja. — Natančneje se poizve v občinski pisarni v Šent Vidu nad Ljubljano. 530

SOBA lepo meblj., s popolno oskrbo, se odda. Naslov v upravi pod šte. 549.

Boljši obrtnik

z dobro idočo obrtjo, se želi seznaniti v svrhu ženitva z zdravo gospodično ali vdovo brez otrok, z dežele, s premoženjem. — Cenj. ponudbe pod »SRECA 1925«. 621

LICEN PAVILJON

se poceni prodaja. Istotam je napredaj APARAT za izdelovanje brezalkoholnih pišca. Naslov v upravi pod 617.

Na Križu, dobre pol ure od Kamnika — se takoj

ODDA v najem HIŠA

pripravna za kakvega vpkopjenca ali rokodelca. — Več se izve pri cerkvenem predstojništvu v Komendi.

PRODA SE NOVA TRGOVSKA OPRAVA

za specerijo po nizki ceni. Ogleda se pri mizarju ANT. BRADAC, Vič-Glince, nasproti šole. Priporočam se tudi za razna mizarška dela in popravila. 620

Naznanjam, da se prične **NOVI TEČAJ ZA POUK v KROJNEM RISANJU** in prikrjevo. damskih oblek 10. februarja 1925. Priglane za ta tečaj sprejemam do 8. februarja 1925. — ROZA MEDVED, strok. učiteljica, Ljubljana Mestni trg št. 24.

J. St epušin Sisek

priporoča boljše tamburice, strune, partiture in vse potrebščine za vsa glasbila

VINOTOČ
Najboljša stajerska in dolenska vina, kakor: Silvanec, Traminec, Burgundec, Haložan, cvček iz Gadove pečl. — Dobar Silvanec čez ulico 1 Din ceneje. »Grajska klet«, Ljubljana, Mestni trg št. 13. 641

PRODA SE poleg nemškega drsnišča na Cesti v Rožno dolino

stavbena parcela
1000 m². Več se izve pri Andreja Lorenzuti, Cojzova cesta št. 1, Ljubljana. 608

Kopl. acetilensko-karbidna naprava za 50 luči

se vsled napeljave električne luči po ugodni ceni prodaja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 517.

Prodajo se popolnoma novi, moški veliki boks-čevlji

po zelo ugodni ceni. Naslov v upravnistvu pod št. 567.

TRGOVINA

mešanega blaga, v sredini mesta CELJE se prodaja za 200.000 Din. Naslov: »Podružnica uprave »Slovenca« v Celju« pod številko 29.

Rabim SIVILJO

NA DOM. Plačam 50 Din in dobro hrano. — Dopisi naj se pošljejo na upravo lista pod šifro »Sigurna«. 626

Modroce

Žimnice, otomane in tapetirane izdelke dobite po nižjih cenah pri RUDOLFU RADOVANU, tapetnik, Krekov trg 7 — Ljubljana. 629

SEMENSKA TRGOVINA,

najstarejša, katera goji semena doma.

AL. KORSIKA

v LJUBLJANI, Bleiweisova cesta ali Vrtača 3 — v lastni hiši — naznanja, da je cenik za leto 1925 že izšel in je brezplačno na razpolago. — Istotam se dobi več KARNARČKOV, dobrih pevcev.

Kože divjačin:

divjih in domačih zajcev, lisic, kun, dihurjev, polhov itd., kupuje po najvišjih cenah PETER SEMKO, Ljubljana, Križevniška ulica 7

Sploš. kleparstvo

Ferdo Ferenz, LJUBLJANA - Mirje 2, izvršuje vsa stavbena in galanterijska nova dela in popravila strokovno in ceno.

Lisičje KOŽE

in drugih divjačin kupuje vedno D. ZDRAVIČ — trgovina usnja, LJUBLJANA, Sv. Florijana ulica šte. 9.

če prodajate

hiše, posestva ali karkoli, javite naslov »Posredovalcu«, Sv. Petra cesta 23. 323

V NAJEM ODDAM

trgovino z usnjem, čevlji in čevljiarskimi potrebščinami z vsem inventarjem zaradi družinskih razmer. Potrebni kapital 60—80.000 Din. Zelo prometen kraj. — Naslov v upravi pod šte. 625.

Polenovka

NAMOCENA Fran Kham Ljubljana.

Lep travnik

NAPRODAJ poleg mestnega kopaljšča. Cena za 1 m² 4 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 547

Oklic prostovoljne dražbe.

katera se vrši 15. febr. ob 3 popoldne v Smokuču št. 23. Prodajala se bo hiša in zraven spadajoče parcele pod vlož. št. 87, kat. obč. Doslovje št. 1005 njiva, 1005 travnik, 1007 sadni vrt ter zraven spadajoče sramske pravice. — Hiša obstoji iz 9 sob, kuhinje, kleti, bleva itd. Je na lepi solčni legi, pripravna za vpkopjenca ali letoviščarje. — Izključna cena je 40.000 Din. Natančnejši dražbeni pogoji so na vpogled pri županstvu Breznica, pošta Zirovnica. 607

Vodne turbine, avtomatične regulatorje, zatvornice itd.

izdeluje in dobavlja ING. F. SCHNEITER - ŠKOFJA LOKA. Konkurenčne cene. Prvovrstne reference. Zahtevajte ponudbe.

ŠTIRINADSTROPNA OGELNA HIŠA

krasna četrt, dvigalo, elektr. luč v GRADCU, napredaj za 5 milijard kron. Pojasnila v upravi lista pod šte. 624

STANOVANJE

(2 sobi, kuhinja, kopalnica) v novi hiši, se takoj ODDA. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 622.

Moderna, temna JEDILNICA in OPREMA za sobo za gospode. 2 POSTELJI iz medenine z nočnima omaričema, vse skoro novo; zelo dober SIVALNI STROJ, tudi za veziti (Singer), za pogrezniti, lepa bela OMARA za predsobo zaradi preselitve ugodno NAPRODAJ. — Rošljova cesta št. 31/II, levo.

ODDA SE LOKAL

na prometnem mestu v Ljubljani z že vpeljano trgovino proti odkupu inventarja in blaga. Ponudbe na upravo lista pod »Lokal« št. 60.

KLAVIR

krasen, malo rabljen, vedno daljne preselitve napredaj za 4500 dinarjev. — Pojasnila daje g. Pevec, pekarna v Št. Jurju ob južni železnici.

KATERI HISNI GOSPODAR?

bi ODDAL mlademu solidnemu obrtniku PROSTOR za delavnico. Popravila izvrši na lastne stroške. Ponudbe upravi pod »Seliteva«.

Naprodaj MOTOR

18 KS za surove olje. DYNAMO MOTOR z voltmetrom za luč, VELA 10 m dolga, jermenica in JERMENA, STRUŽNICA za ZELEZO, VRTALNI STROJ, vse za pogon, majhna SPINDEL-PRESSE in razne orodje; ogleda se od 9—11 in 2—4 Cesta na Rožnik št. 29.

V NAJEM SE ODDA

mala TRGOVINA s specerijskim blagom s koncesij v Ljubljani v bližini mestu po dogovoru osebno. Naslov po dogovoru osebno. Naslov

Lep travnik

NAPRODAJ poleg mestnega kopaljšča. Cena za 1 m² 4 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 547

Franc Pavlič
ki je v soboto zjutraj po kratki in mučni bolezni preminul. — Antonija Šule roj. Pavlič, sestra. — Rudolf Šule in Filip Faigl, svaka. — Marija Faigl, svakinja — in vsi ostali sorodniki.
Sprejemem UČENCA za krojaško obrt sprejme Zupančič, p. št. Vid šte. 54 nad Ljubljano. 631

Sebastijan Zarnik
posestnik, gostilničar, trgovec in bivši dolgoletni župan dne 30. januarja 1925 ob pol desetih zvečer po mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb se vrši v ponedeljek, dne 2. februarja ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti, Dob št. 22, na pokopališče v Dobu, kjer se prelaži pokojnik položi v rodbinski grob.
Svete maše se bodo brale v župni cerkvi v Dobu.
Bodi mu ohranjen blag spomin!
DOB, dne 30. januarja 1925.
ALOJZIJ ZARNIK, dr. ž. Svinozdravnik — sin. — MARA, ANA, ROZIKA HARBAN rojena ZARNIK, hčera. — MIMICA ZARNIK, snaha. — VINKO HARBAN, zet. — VLADIBOJ, VLADOVITA, VINKO, ROZIČA, vnuki.

700 šamot opeke
po ugodni ceni napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 592.

Dražba hrastovja.

Kolegijski kapitelj v Novem mestu prodaja 40—50 hrastov nad 30 cm prsne debelosti potom pismene dražbe v svojem gozdu »na Paki« ob Krki poleg železnice Novo mesto —Straža. — Pismene ponudbe je poslati do vatelega 15. febr. — Prodajni pogoji se izvedo pri oskrbništvu.

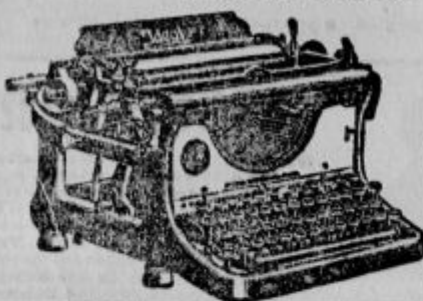
Stavb. parcela

v izmeri 782 m², oddaljena 100 m od župne cerkve Šent Vid, 5 minut od kolodvora Šent Vid—Vižmarje, zraven Ljudske šole, pripravna za gradbo vile, se ugodno prodaja. — Natančneje se poizve v občinski pisarni v Šent Vidu nad Ljubljano. 530

Popolnoma varno naložite denar v LJUBLJANSKO POSOJILNICO
registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani
Mestni trg šte. 6
— ki ima že nad —
10,000.000.— Din jamstvene glavnice
Vrge na hranil. knjižice in te oži račun obrestule najugodnejše

The Rex Co., Ljubljana

Grad šte. 10

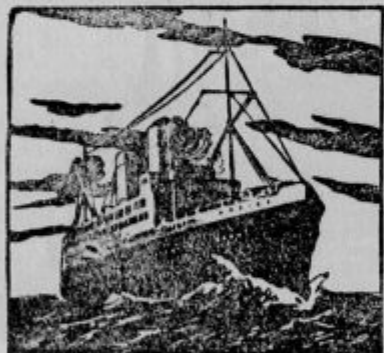

Najstarejša in največja specialna trgovina v Jugoslaviji s pisalnimi, računskimi in kopirnimi stroji, razmnoževalnimi aparati, pisarniško opremo in s vsemi tozadevnimi potrebčinami.
Ustanov. 1906.
Telefon št. 208.

Litoželezne stebre, stare

iz 1/2 litina, KUPIMO večje število. — Ponudbe na STROJNE TOVARNE IN LIVARNE, Dunajska cesta št. 35 — Ljubljana. 637

Royal Mail Line

Kr. angleška poštno-parobrodna linija.

General zastopstvo za kraljevino SHS.

Zagreb

Trg I. Štev. 17.

Redni potniški promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v Novi Jork in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2. razreda, — Kabine 3. razreda s 2 in 1 postojani udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karadjordjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brazilski naziv za vsa gorja podzastopstva „ROYALMAIL“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro: Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzi.

Dopisovanje v vseh jezikih. Naziv za brojevalnik; Prometna banka.

POZOR! V Vašem lastnem interesu Vas opozarjamo, da si nabavite vse potrebne potrebščine pri znani trdki

B. Veselinović & Comp.

v MARIBORU, Gosposka ulica št. 26,

ker je dokazano, da je trdka solidna. Tamkaj dobite dobro blago po znižanih cenah, kajti uveden je nov princip: »majhen zaslužek — velik promet.« Na izbiri imate srajce za moške, ovrtnike, klobuke, čepice, kravate, moške in ženske nogavice, svilene in volnene ščitnike (šerpe), volnene trikotaje, svilene in druge robce, damske in moške gamaše iz klobučevine, palice itd. — Francoske parfumerije, Coty, Houbigant, Gibbs, 4711, Odol, »Luxe«, kemično milo, garantirano najboljšo sredstvo za čiščenje raznih madežev, osobito oljnatih in od črnih ter masti. — Damske kožnate in svilene torbice in drugo raznovrstno blago.

NOVO! NOVO

Največje zanimanje

vlada za zgradbo stanovanjskih hiš v sistemu

„SEIDEL“

ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovršeno, najhitrejšo in najcenejše. Splošno pozornost vzbujajo

nosilni sistema „SEIDEL“

kateri nadomeščajo lesene stropnike, le ezobe'onske preklade itd. Natančne še podrobne dobite pri stavbenem podjetju JAKOB ACCETTO, sin Ing. Viktor Accetto in drug, Ljubljana, Tabor št. 2.

Stopnjice - SEIDEL - ograje.

NAZNANILO.

Slavn. občinstvu vljudno naznanjam, da sem OTVORIL v SPODNJI ŠIŠKI, Jernejeva cesta 58, popolnoma na novo preurejeno

KLOBUČARSKO DELAVNICO

Izdeloval bom najboljšo in najsolidnejšo klobuke ter sprejemal tudi popravila. — Priporočam se cenj. občinstvu ter beležim z odličnim spoštovanjem

MIH. KUKMAN, klobučar.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z. na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

na najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva L. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

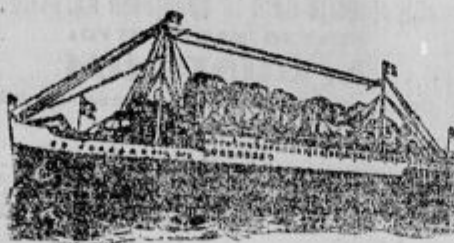
Ljubljana, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrejša hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov. Parna žaga Tovarna furnirja

Cie. Gle. Transatlantique

Najhitrejša vožnja v Sev. Ameriko samo 6 dni čez morje

Havre-New York, Srednja in Južna Amerika

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje

Ivan Kraker

Zastopnik v Ljubljani Kolodvorska ulica 41

Ustanovljeno 1842. Električni obrat.

Najstarejša pleskarška in črkoslikarska tvrdka v Sloveniji

prevzema pleskanje stavb, pohištva, centralnih peči, železnih konstrukcij itd. Črkoslikarstvo na steklo, zid, platno, les, pločevino itd.

Brala Eberl nasl. Marinc, Černe & Comp., družba z o. z.

Ljubljana, Igriška ulica št. 5 (poleg dramskega gledališča).

Compound parni stroj

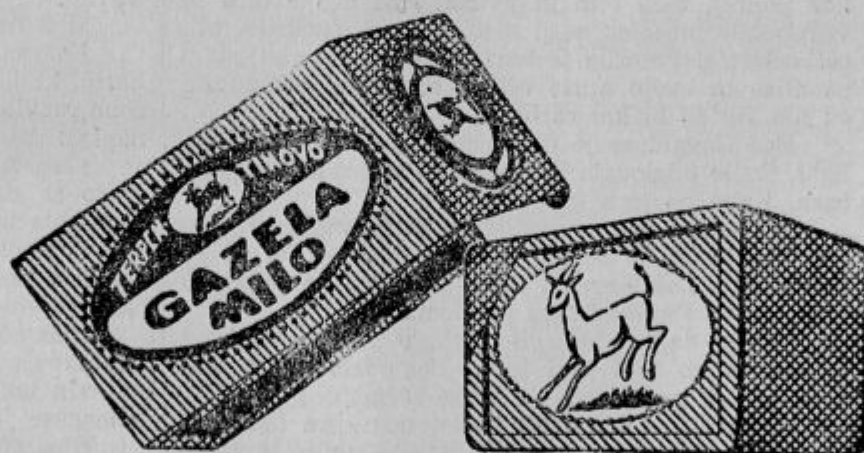
praške tvornice strojev d. d. prej RISTEN & CO. (iz leta 1902) pri dveh cilindrih 250 PS 10 atm. pritiska, 100 okrajčaje v minuto; cilindri za visoko napetost z Radovanović-krm'lom in cilindri za nizko napetost 7 rilig za pogon z vrvjo

se prodaja

jako poceni radi preureditve obrata ali se pa zamenja za drugi 80 do 100 konjski dvocilindriški parni stroj. Vprašanja, odnosno ponudbe na:

Konzervna tovarna Globus d. d.

Vrhovka pri Ljubljani.

Poizkusite enkrat s terpentinovim „Gazela“ milom

LOKOMOBILI 10-500 HP

Wolff-Lanz novi ali popolno generalno popravljivi in preizkušeni s tovarniškimi jamstvom in montažo.

Sirovoilni - Diesel - upojni plin - motorji

BRAČA FISCHER B. ZAGREB

Pantofčak 1 h. Pogledajte naše valike otičidšbe

Iščem družabnika

z 250.000 do 300.000 Din za prevzem dobrodočega in dobičkanosnega podjetja v Sloveniji. Varnost vknjižbe na posestva. — Natančnejša pojasnila daje od 3. do 4. ure popoldne

»REALIA«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 21.

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. — Izbirna konstrukcija in elegantna izvedba in tovarne v Linou. — Ustanovljena 1. 1867. — Vseeno poučnje bresplačno. — Plemeniti deli. — 16 letna garancija. — Plesalni stroji „ADLER“ in „URANIA“. Kolesa in prvih tovarn „DÜRCKOPP“, „STYRIA“, „WAFFENBAD“ in „KAYSER“.

Ženini - neveste

ki si ustvarjate svoj lastni dom, dobite za to potrebo

pohištvo in modroce

lepo izdelane in po zmernih cenah pri

F. Fajdiga sin, pohištveno mizarstvo - LJUBJANA, Sv. Petra cesta št. 17.

STROJI ZA PLETENJE

Flach Rund-Links-Links in Jackard za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in nožni pogon

RAUHMASCHINE RUNDSTÜHLE

IGLE in deli strojev za vse sisteme in tinte večno na skladišču pri

ALFRED KOZMA, OSJEK

Županijska ulica št. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovnice za industrijo strojev za pletenje Felix Lederer, Wien

ISČE SE V NAJEM

lokal za tovarniško podjetje

200 — 300 m² površine, širina najmanj 8 m. — Kraji ob železnici z električno razsvetljavo in pogonom imajo prednost. — Ponudbe na:

»REALIA«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 21.

Stroški pri uporabi bencina.

10 krat dražje nego z ogljem!

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj auto-aktor ali stabilni motor s patent. HAG-generatorjem.

Kuri z ogljem! Prospekti in referenčne slike

Jugo-Hag

Ljubljana i Telefon 560

Bohoričeva ulica 24.

Stroški pri uporabi oglja.

Kmetija v najem

(eventualno na polovico) se ODDA pod zelo ugodnimi pogoji na Dolenjskem, in sicer okroglo 40 oralov njiv in travnikov, ter zbiranjem bogatih gozdnih pridelkov, za daljšo dobo. — Do Ljubljane je 3 1/4 ure hoda, do najbližje železniške postaje pa 1 1/2 ure. — Na kmetiji je živ inventar: 4 glave goved, 2 konja, 3 prašiči. — Posebno ugodno za kmečko rodbino z mnogimi odraslimi, pridnimi otroci. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »NAJEMNIK« št. 522.

Trgovaška banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor, Kamnik, Novomesto, Ptuj, Rakek, Konjice, Slovenjgradec.

Dunajska cesta št. 4 (v lasini stabi)

Kapital in rezerve Din 19.000.000—

Izročanje vse bančne posle na to'nele in na'ntianineje

Ekspozitura: Prevalje

Erzojavke: Trgovaška

Telefoni: 139, 146, 458